

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi kalastuslain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan kalastusalueiden organisaatiota selkeytettäväksi ja niiden toimintaedellytyksiä muutoinkin vahvistettavaksi järjestämällä kalastusalueiden hallinto yleisten yhteisöoikeudellisten periaatteiden mukaisesti sekä järjestämällä niiden toiminnan rahoitus osaksi kalastuksenhoitomaksujen pohjalta. Samalla nykyisten kalastusaluemaksujen perimisestä luovutettiin.

Kalastuslain mukaista maksujärjestelmää ehdotetaan yksinkertaistettavaksi siten, että kalastuksenhoitomaksu ja pilkintämaksu yhdistetään ja erillisen pilkintämaksun perimisestä luovutaan. Kalastuksenhoitomaksun suorittamista vastaan saisi onginta- ja pilkintäoikeuden koko maassa. Asetuksella säädettävä onkiminen olisi kuitenkin maksutonta.

Kalastuksenhoitomaksun jakoperusteita ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että kertyvät maksut jaetaan vesialueiden omistajille, kalas-

tusalueille, kalatalouden neuvontajärjestöille ja valtiolle kalataloudellisiin tarkoituksiin käytettäväksi. Valtion talousarviossa ei enää osoiteta muita varoja neuvontajärjestöjen tukemiseen.

Kalastuslain mukaista tehtäväjakoja ehdotetaan uudistettavaksi siten, että ratkaisovaltaa siirretään eräiltä osin piirihallintoon ja kalastusalueille.

Inarin, Enontekiön ja Utsjoen kunnissa on edelleen voimassa vanha vuodelta 1951 oleva kalastuslaki. Esityksessä ehdotetaan, että uusi vuodelta 1982 oleva kalastuslaki tulisi voimaan myös mainittujen kuntien osalta.

Esitys liittyy vuoden 1994 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1994 alusta.

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu		Sivu
ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1	4. Esityksen vaikutukset	9
SISÄLLYSLUETTELO	2	4.1. Taloudelliset vaikutukset	9
YLEISPERUSTELUT	3	4.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset ..	9
1. Johdanto	3	4.3. Muut vaikutukset	10
2. Nykytila	3	5. Asian valmistelu	10
2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö	3	5.1. Valmisteluvaiheet ja -aineisto	10
Yleistä	3	5.2. Lausunnot	10
Kalastusoikeus	4	YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	10
2.2. Kalastuksesta perittävät maksut ja niiden käyttö	4	1. Lakiehdotuksen perustelut	10
Kalastuksenhoitomaksut	4	2. Tarkemmat säännökset ja määräykset	20
Pilkintämaksut	5	3. Voimaantulo	20
2.3. Valtionapu järjestöille	5	4. Säättämisjärjestys	21
2.4. Nykyinen kalatalousorganisaatio ja sen tehtävät	7	LAKIEHDOTUS	22
Valtion kalatalousviranomaiset	7	Laki kalastuslain muuttamisesta	22
Kalastusalueet	7	LIITTEET	28
Neuvonta- ja ammattikalastajajärjestöt ..	7	Rinnakkaistekstit	28
2.5. Nykytilan arviointi	7	1. Laki kalastuslain muuttamisesta	28
3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset ...	8	2. Luonnos asetukseksi kalastusasetuksen muuttamisesta	44
3.1. Tavoitteet	8		
3.2. Keskeiset ehdotukset	9		

YLEISPERUSTELUT

1. Johdanto

Kalastuslain (286/82) keskeisenä tavoitteena on säännellä kalastusoikeutta, kalastusmenetelmiä, kalakantojen hoitoa, kalatalouden hallintoa kalastuksen osalta sekä kalastuksen neuvontaa. Lain tavoitteena on pyrkimys vesialueen mahdollisimman suureen pysyvään tuotavuuteen. Lähtökohtana on näin ollen vesialueiden kalastuksellinen hyödyntäminen kestävän käytön periaatteen pohjalta.

Lain keskeiset säännökset kohdistuvat vesialueen omistajaan. Hänelle kuuluu kalastusoikeus samoin kuin velvollisuus kalakantojen hoitamiseen. Laissa on lisäksi säännöksiä ammattikalastuksen ja virkistyskalastuksen etujen turvaamisesta silloinkin, kun kalastus ei tapahdu vesialueen omistajan toimesta.

Kalavesien omistussuhteet ovat sellaiset, että yhtenäiset kalataloudellisesti merkittävät vesialueet eivät juuri koskaan kuulu samalle omistajalle. Kalavesiin kohdistuvat toimenpiteet vaikuttavat kuitenkin yleensä koko vesialueeseen. Vesialueiden hoidon tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi luotiin kalastusalueet. Alueiden perustamisen tarkoituksena oli luoda kalataloudellisesti yhtenäisiä kokonaisuuksia, joita laissa säädettyjen rajojen puitteissa hoidettaisiin yhtenäisesti.

Kalastusalueet ovat lähtökohtaisesti vesialueiden omistajien organisaatioita. Niille kuuluu kuitenkin jo nykyisin joitakin julkishallinnon alaan luettavia tehtäviä. Varsinainen valtion aluehallinto hoidetaan kuitenkin maaseutuelinkeinopiiriin toimesta. Piireissä on kalataloudellisia tehtäviä varten oma yksikkö, joka toimialueellaan on periaatteessa itsenäinen.

Kalastukseen liittyvää neuvontaa harjoittavat lähinnä eräät järjestöt, jotka tehtäviensä varten saavat valtionapua. Järjestöjä ei ole perustettu kalastuslain nojalla, mutta lainsäädäntö on osaltaan ottanut niiden toiminnan huomioon.

Kalastukseen liittyy kolmenlaisia maksuja kalastuksen harrastajan tilanteesta riippuen. Pääsäännön mukaan jokainen 18 vuotta täyttänyt kalastuksen harjoittaja on velvollinen suorittamaan kalatalouden edistämiseen käytettävän kalastushoitomaksun. Sen, joka haluaa pilkkiä toisen vesialueella ilman vesialueen omistajan lupaa, on maksettava läänikohtainen pilkkintämaksu. Sama koskee asuin-

kunnan ulkopuolella tapahtuvaa onkimista. Kalastusalueet voivat vielä periä kalastusaluemaksua kalastusalueen toiminnan rahoittamiseksi.

Vesialueiden omistajat voivat periä myöntämistään kalastusluvista vaihtelevan suuruisia maksuja. Nämä maksut perustuvat kuitenkin vesialueen omistusoikeuteen, eivätkä ole luonteeltaan julkisoikeudellisia.

Kalastuslain mukainen järjestelmä on toiminut kymmenen vuotta. Käytännön kokemukset ovat osoittaneet, että kalastusaluemaksujen perimiseen on liittynyt ongelmia ja kalastusalueiden toiminta on juuri varojen puutteen vuoksi ollut tehotonta. Tarpeettomana on myös pidettävä onkimisesta ja pilkkimisestä perittävää erillistä läänikohtaista pilkkintämaksua sekä mato-ongella tapahtuvan onkimisen maksullisuutta yleensäkin. Myös valtionapua saavien järjestöjen rahoitus tulisi nykyisessä taloudellisessa tilanteessa pyrkiä järjestämään siten, että järjestöjen rahoitus kerätään ensisijaisesti niiltä henkilöiltä, joille järjestöjen toiminnasta on hyötyä.

Virkistyskalastuksen lupajärjestelmän edelleen kehittämiseksi käynnistetään selvitystyö, jonka tavoitteena on, että kalastuskortin yhteyteen luodaan läänikohtainen viehekortti eri maksusta. Tulot viehekortista ohjattaisiin lyhentymättöminä kalavesien omistajille.

2. Nykytila

2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö

Yleistä

Kalastuksen sääntely perustuu kalastuslakiin ja sen nojalla annettuun kalastusasetukseen (1116/82). Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kunnissa on vielä toistaiseksi noudatettavana 28 päivänä syyskuuta 1951 annettu vanha kalastuslaki (503/51) sekä sen nojalla 30 päivänä joulukuuta 1982 annettu asetus vuonna 1951 annetun kalastuslain täytäntöönpanosta (1117/82). Tornion- ja Muonionjokien kalastusta säätelee lisäksi Suomen ja Ruotsin välinen rajajokisopimus (SopS 54/71), Näätämönjoen kalastusalueen kalastusta Suomen ja Norjan välinen kalastuksesta Näätämönjoen kalastusalueella tehty sopimus (SopS 17/78) sekä Te-

nojoen vesistön kalastusta Suomen ja Norjan välinen sopimus Tenojoen kalastuspiirin yhteisestä kalastussäännöstä (SopS 93/89). Inarinjärven ja sen sivuvesistöjen kalastus on järjestetty Inarinjärven ja sen sivuvesistöjen kalastussäännöstä annetulla asetuksella (1337/90). Ahvenanmaan maakunnassa on lisäksi sovellettavana oma kalastuslainsäädäntönsä.

Kalastuslaki sisältää kalastusta koskevat yleiset säännökset sekä säännökset kalastusoikeudesta, kalastusoikeuden vuokraamisesta, kalastuksen harjoittamiseen liittyvistä oikeuksista, kalan kulan ja kalakannan turvaamisesta, pyydyksistä ja pyynnin harjoittamisesta, rauhouspiireistä, kalastuskunnista, kalastusalueista, kalastuspiireistä (nykyisin maaseutuelinkeinopiirit), kalatalouden edistämisestä sekä kalastustuotteita koskevia säännöksiä. Kalastuslaissa on myös valvontaa, talteen ottamista ja virka-apua koskevat säännökset sekä rangaistussäännökset ja lain soveltamista koskevia erinäisiä säännöksiä.

Kalastusoikeus

Kalastuslain mukaan kalastusoikeus ja oikeus siitä määräämiseen kuuluu kalaveden omistajalle. Jaetun vesialueen osalta omistaja on asianomaisen kiinteistön omistaja. Yhteisten vesialueiden omistajana on yhteisen alueen osakaskunta. Kalastuslakiin otetun nimenomaisen säännöksen perusteella yhteisen vesialueen omistajat muodostavat kalastuskunnan, joka hoitaa kalaveden omistajalle kuuluvat tehtävät.

Kalaveden omistaja voi luovuttaa toiselle oikeuden kalastaa kyseisellä vesialueella. Kylässä muutoin kuin tilapäisesti asuvalla on oikeus saada lupa vesialueen omistajalle maksettavaa korvausta vastaan kotitarve- ja virkistyskalastukseen kylään kuuluvalla vesialueella.

Omistusoikeuteen perustuvan kalastusoikeuden lisäksi on eräitä yleisiä kalastusoikeuksia. Niinpä yleisellä vesialueella meressä on jokaisella Suomen kansalaisella oikeus harjoittaa kalastusta. Lisäksi on kunnassa muutoin kuin tilapäisesti asuvalla henkilöllä oikeus harjoittaa onkimista maksuitta kunnassa olevalla vesialueella, ei kuitenkaan lohi- ja siikapitoisten vesistöjen virtapaikoissa.

Jokaisella läänikohtaisen pilkintämaksun maksaneella on ilman vesialueen omistajan lupaa oikeus onkia ja pilkkiä asianomaisen

läänin alueella. Alle 18-vuotiaat saavat ilman pilkintämaksuakin onkia ja pilkkiä koko maassa.

Kalastuslaki sisältää edellä sanotun lisäksi säännöksiä, joiden tarkoituksena on erityisesti järjestää ammattimaiselle kalastukselle tarpeelliset kalastusoikeudet.

2.2. Kalastuksesta perittävät maksut ja niiden käyttö

Kalastuksenhoitomaksut

Kalastuslain 88 §:n mukaan jokaisen 18 vuotta täyttäneen henkilön, joka harjoittaa kalan tai ravun pyyntiä, on maksettava valtiolle kalastuksenhoitomaksu. Poikkeuksen muodostaa ainoastaan onkiminen silloin, kun sitä harjoitetaan siinä kunnassa, jossa kalastuksen harjoittaja asuu muutoin kuin tilapäisesti. Maksu on veronluonteinen ja se kohdistuu edellä sanottua onkimista lukuun ottamatta kaikkeen kalastamiseen.

Kalastuksenhoitomaksun suuruus on 30 markkaa vuodessa. Maksun suorittaja saa tositteeksi kalastuskortin. Kalastuksenhoitomaksuja on vuosina 1988—1992 maksettu seuraavasti:

vuosi	maksujen määrä kpl	kertynyt määrä markkaa
1988	601 322	15 028 487
1989	619 036	16 715 177
1990	645 165	19 356 203
1991	623 727	18 711 309
1992	606 541	18 196 252

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen suorittamien tutkimusten mukaan vähintään kerran vuodessa kalastavien henkilöiden määrä on yli 1,5 miljoonaa ja siten olennaisesti suurempi kuin kalastuksenhoitomaksun maksaneiden määrä. Ero selittyy ainakin osittain sillä, että kotikuntansa alueella onkimista harjoittavan henkilön ja alle 18-vuotiaan onkimista ja pilkkimistä harjoittavan henkilön ei tarvitse maksaa kalastuksenhoitomaksua. Ilmeistä kuitenkin on, että merkittävä osa maksuvelvollisista on jättänyt maksunsa suorittamatta.

Kalastuslain 91 §:n mukaan valtion talousarvioon on vuosittain otettava kalatalouden edistämiseen määräraha, joka vastaa kalastuksenhoitomaksuina kertynyttä määrää. Määräraha

käytetään maaseutuelinkeinopiirien vahvistamien käyttösuunnitelmien mukaisesti kalastusalueiden, kalastuskuntien sekä kalatalousalan järjestöjen toimesta suoritettavaan kalavesien hoitoon, kalakantojen parantamiseen, valistus- ja neuvontatyöhön sekä kalataloutta koskevaan koe- ja suunnittelutoimintaan. Määrärahaista voidaan myös myöntää avustusta kalastusalueiden muusta toiminnasta aiheutuviin kuluihin.

Määrärahaista myönnettiin vuoteen 1992 saakka varoja riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen tilapäisen henkilöstön palkkauksiin. Neuvonnan kustannuksiin ja kalavesien hoitoon varatut määrärahat on myönnetty järjestöjen laatimien käyttösuunnitelmien perusteella järjestöjen hakemuksesta.

Pilkintämaksut

Kalastuslain 9 §:n 2 momentin mukaisesta onkimisesta ja pilkkimisestä maksettava läänikohtainen pilkintämaksu on kalastuslain 89 §:n mukaan puolitoista kertaa kalastuksenhoitomaksun määrä lisättynä maksun kannosta aiheutuvilla kustannuksilla. Pilkintämaksu on nykyisin 45 markkaa kalenterivuodelta lisättynä kolmen markan suuruisilla kannosta aiheutuvilla kustannuksilla (valtioneuvoston päätökset 1046/89 ja 1035/90). Pilkintämaksuja on viime vuosina kertynyt seuraavasti:

vuosi	maksettuja maksuja kpl	maksuja kertynyt mk
1988	151 736	5 670 230
1989	145 815	5 877 184
1990	162 453	7 310 385
1991	161 131	7 250 895
1992	155 614	7 002 630

Pilkintämaksun maksaja saa maksun suorittamisesta tositteeksi pilkintäkortin. Maa- ja metsätalousministeriö huolehtii keskitetysti myös tämän maksun keräämisestä.

Pilkintämaksuista kertyneet tulot jaetaan kokonaisuudessaan vesialueiden omistajille. Varojen jako tapahtuu maa- ja metsätalousministeriön vahvistaman perusteen mukaisesti. Perustetta määrättäessä otetaan huomioon kalaveden pinta-ala, sen hyväksi suoritettujen hoitotoimenpiteet, siihen kohdistunut kalastusrasitus sekä valvonnan tarpeet.

2.3. Valtionapu järjestöille

Kalatalouden neuvontajärjestöt ovat saaneet valtionapua henkilöstönsä palkkauksesta, matkakustannuksista ja muista toimintamenoista aiheutuviin menoihin valtion talousarviossa vuosittain osoitetuista varoista. Lisäksi järjestöille on myönnetty valtionapua kalastuksenhoitomaksuina talousarvioon kertyneistä varoista kalavesien hoitotyöhön, valistustoimintaan ja muihin tarpeisiin.

Valtionapuja on vuosina 1988—1992 maksettu järjestöille seuraavasti:

vuosi	toimintamenoihin markkaa	kalavesien hoitoon, valistus- ym. toimintaan markkaa	yhteensä markkaa
1988	10 028 000	8 064 000	18 092 000
1989	11 328 000	8 175 000	19 504 000
1990	11 982 000	8 553 000	20 561 000
1991	13 110 000	8 682 000	21 792 000
1992	11 320 000	10 641 000	21 961 000

Valtionapujen jakaantuminen järjestöjen kesken käyttötarkoituksen mukaan jaoteltuna:

Yhdistys	osakkaat/ jäsenet kpl	1988		1989		1990		1991		1992	
		toiminta- menot mk	kalavesien hoito, valistus- toiminta mk	toiminta- menot mk	kalavesien hoito, valistus- toiminta mk	toiminta- menot mk	kalavesien hoito, valistus- toiminta mk	toiminta- menot mk	kalavesien hoito, valistus- toiminta mk	toiminta- menot mk	kalavesien hoito, valistus- toiminta mk
Kalatalouden Keskusliitto	490 000	8 266 000	6 283 000	9 357 000	6 504 000	9 694 000	6 711 000	10 420 000	6 760 000	9 210 000	8 319 000
Suomen Kalamiesten Keskusliitto	82 000	1 083 000	1 569 000	1 204 000	1 446 000	1 394 000	1 610 000	1 700 000	1 634 000	1 280 000	1 959 000
Suomen Kalan- kasvattajain Liitto	350	122 000	—	128 000	—	225 000	—	270 000	50 000	280 000	60 000
Suomen Metsästäjä- ja Kalastaja- liitto	12 000	537 000	212 000	639 000	225 000	669 000	232 000	720 000	238 000	550 000	303 000
Yhteensä:	584 350	10 028 000	8 064 000	11 328 000	8 175 000	11 982 000	8 553 000	13 110 000	8 662 000	11 320 000	10 641 000

Edellä olevassa taulukossa on keskusjärjestöjen saamaan tukeen sisällytetty myös keskusjärjestön jäsenjärjestöille myönnetty tuki.

Toimintamenoihin myönnetty tuki on maksettu momentilta 30.36.49 (30.37.49) valtionapu kalatalouden neuvontajärjestöjen toimintamenoihin.

Tukea on myönnetty mm. henkilöstön palkkauskustannuksiin siten, että Kalatalouden Keskusliitolle ja sen jäsenjärjestöille on myönnetty 61 ja Suomen Kalamiesten Keskusliitolle 7 sekä Suomen Metsästäjä- ja Kalastajaliitolle 4 henkilötyövuotta vastaavasti.

Lisäksi järjestöt ovat vuosina 1988—1992 vuosittain saaneet muista valtion varoista tukea seuraavasti:

Kalatalouden Keskusliitto 20—26, Suomen Kalamiesten Keskusliitto 2 ja Suomen Kalankasvattajain Liitto 3,5—4 henkilötyövuotta vastaaviin palkkauksiin. Kalavesien hoitoon, valistustoimintaan sekä vähäisiin muihin menoihin myönnetty tuki on maksettu momentilta 30.36.41.

2.4. Nykyinen kalatalousorganisaatio ja sen tehtävät

Valtion kalatalousviranomaiset

Valtion kalatalousviranomaisina toimivat maa- ja metsätalousministeriö sekä ne 11 maaseutuelinkeinopiiriä, joissa on kalatalouden vastuualue.

Kalataloushallinnon ylimpänä viranomaisena toimii maa- ja metsätalousministeriön kalaja riistaosasto.

Maaseutuelinkeinopiirit toimivat kalataloushallinnon piirihallintoviranomaisina. Ne tekevät muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta kalastuslainsäädännön soveltamiseen liittyvät hallintopäätökset, huolehtivat valtion kalastuksista ja kalastuksen järjestämisestä yleisellä vesialueella meressä sekä eri tavoin edistävät kalataloutta alueellaan.

Kalastusalueet

Kalastuslaissa on kalastusalueille annettu nimenomaisesti eräitä tehtäviä, minkä lisäksi kalastusalueet voivat sopimuksen perusteella ottaa hoitaakseen kalavesien omistajille kuuluvia tehtäviä.

Kalastusalueen päätösvaltaa käyttää kalastusalueen valtuuskunta, jonka jäsenten toimikausi on neljä vuotta.

Valtuuskunnan jäsenet edustavat kalastuskuntia, kalastuskuntaan kuulumattomien vesialueiden omistajia sekä ammattikalastajien ja virkistyskalastajien järjestöjä. Lisäksi valtuuskuntaan kuuluu 1—2 valtion edustajaa, mikäli valtion vesialueita kuuluu kalastusalueeseen. Valtuuskunnan jäsenten enemmistön tulee kuitenkin aina edustaa vesialueiden omistajakuntaa.

Kalastusalueen käytännön hallintoa hoitaa ja valtuuskunnan päätösten täytäntöönpanosta huolehtii valtuuskunnan valitsema kalastusalueen hallitus.

Neuvonta- ja ammattikalastajajärjestöt

Kalatalouden neuvontaa ja kalastajien etuja

hoitavat vapaaehtoisen jäsenyyden pohjalta toimivat yhdistyslain (503/89) mukaisesti järjestäytyneet neuvontajärjestöt alajärjestöineen. Ammattikalastajia edustavista järjestöistä ovat merkittävimpiä Kalatalouden Keskusliitto ry, Centralförbundet för Fiskerihushållning rf ja Suomen Ammattikalastajaliitto ry jäsenjärjestöineen. Virkistyskalastajia edustavista järjestöistä ovat merkittävimpiä Suomen Kalamiesten Keskusliitto-Finlands Fritidsfiskarnas Centralförbund ry, Suomen Metsästäjä- ja Kalastajaliitto ry ja Suomen Urheilukalastajain Liitto ry jäsenjärjestöineen.

Järjestöt harjoittavat kalataloudellista tiedotus- ja neuvontatoimintaa julkaisemalla kalatalouden ajankohtaisia kysymyksiä käsitteleviä lehtiä sekä järjestämällä erilaisia kalatalousalaan liittyviä kursseja. Neuvonta ja muu toiminta lähtee asianomaisen järjestön jäsenistön tarpeista.

2.5. Nykytilan arviointi

Maa- ja metsätalousministeriön ja sen alaisen kalataloushallinnon piiriviranomaisina toimivien maaseutuelinkeinopiirien organisaatiot on uudistettu vuoden 1993 alusta. Valtion viranomaisorganisaation tarkistamisen tarvetta ei näin ollen ole. Valtionhallinnon yleiset kehittämisperiaatteet edellyttävät, että ministeriö keskittyy lainsäädäntö-, talousarvio- ja muiden sellaisten tehtävien hoitamiseen, joilla luodaan edellytykset kalatalouden ja siihen liittyvien elinkeinojen sekä harrastustoiminnan edistämiseksi. Tämän johdosta ministeriöstä tulisi siirtää maaseutuelinkeinopiireille yksittäistapauksia koskevat asiat.

Kalastusalueiden toiminta on käytännössä osoittautunut tasoltaan hyvin erilaiseksi. Aktiivisimmin toimivat kalastusalueet ovat yhteistyössä vesialueen omistajien kanssa yhtenäistäneet kalastuksessa noudatettavia pyyntitapoja ja kalastuksesta perittäviä maksuja sekä osallistuneet kalavesien hoitoon ja kalastuksen muuhunkin kehittämiseen alueellaan. Toiminnan rahoitus on järjestetty vaihtelevalla tavalla. Rahoitus on yleisesti tapahtunut siten, että kalastuskunnat ovat antaneet pilkintämaksuisista kertyneitä varoja ja muita kalastuksesta perittyjä maksuja kalastusalueen käytettäväksi. Eräät kalastusalueet ovat perineet toimintansa

rahoittamiseksi kalastusaluemaksujakin. Toisaalta osa kalastusalueista on toiminut varsin vähän. Toiminnan vähäisyys on usein johtunut heikosta yhteydenpidosta kalastuskuntiin, ammattitaitoyden palkatun työvoiman puuttumisesta sekä käytettävissä olleiden varojen niukkuudesta. Pienimpien kalastusalueiden osalta on osasyynä ilmeisesti ollut myös tarpeettoman raskas organisaatio.

Voimassa olevan kalastuslain mukaan onkiminen on ilman vesialueen omistajan lupaa sallittua siinä kunnassa, jossa henkilö asuu muutoin kuin tilapäisesti. Onkiminen muualla maassa sekä pilkkiminen edellyttävät joko vesialueen omistajan antamaa lupaa tai läänikohtaisen pilkintämaksun maksamista. Jokaisen 18 vuotta täyttäneen kalastuksen harjoittajan on myös maksettava kalastuksenhoitomaksu valtiolle sekä kalastusaluemaksu niille kalastusalueille, joiden alueella hän harjoittaa kalastusta. Kalastuksenhoitomaksua ei kuitenkaan peritä onkimisesta, jota harjoitetaan siinä kunnassa, jossa kalastuksen harjoittaja asuu muutoin kuin tilapäisesti. Kalastusaluemaksuakaan ei peritä onkimisesta ja pilkkimisestä. Maksujärjestelmä poikkeuksineen on monimutkainen ja johtaa helposti lainrikkomuksiin. Tämän vuoksi maksujärjestelmää on syytä yksinkertaistaa. Mato-ongella onkiminen on lisäksi tarkoituksenmukaista vapauttaa maksuista kokonaan, kun otetaan huomioon onkimalla saadun saaliin laatu ja määrä sekä se, että mainittu onkiminen muutoinkin yleisesti mielletään maksuttomaksi jokamiehen oikeudeksi.

Merialueella on jo kalastusmatkailuun liittyvää palvelutoimintaa, johon olennaisena osana kuuluvat yleisille vesialueille tehtävät kalastusretket. Tätä toimintaa rajoittaa kuitenkin se, että Euroopan talousalueen ulkopuolelta tuleville matkailijoille ei voida tarjota virkistyskalastusmahdollisuuksia yleisillä vesialueilla.

Kalastuslain säätämisen aikaan Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kuntien asukkaiden vanhat kalastusoikeudet olivat epäselvät eikä alueella suoritetuista vesipiirirajankäynneistä ollut lainvoimaisia ratkaisuja. Mainituista syistä kolmen pohjoisimman kunnan alueella jäi edelleen noudatettavaksi vuoden 1952 kalastuslaki. Vesialuejaot ovat nyttemmin tulleet lainvoimaisiksi ja erityisperusteiset kalastusoikeudet pääosin selvitettyiksi. Tämän vuoksi alueella ei enää ole tarvetta vanhan kalastuslain soveltamiselle. Vuoden 1982 kalastuslaki ei myöskään poista

niitä kalastusoikeuksia, jotka Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kuntien asukkailla on muun laillisen perusteen nojalla.

3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1. Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on kehittää kalastusalueiden toimintaa ja tällä tavoin kalatalousasioiden hoitamista. Kun kalavesien hoitoa koskeva päätöksenteko toisaalta edellyttää kalavesien käsittelemistä kokonaisuuksina ja toisaalta paikallista asiantuntemusta, ovat kalastusalueet sopivin organisaatio näiden tehtävien hoitamisessa.

Kalastusalueiden toiminta on ollut vaikeuksissa juuri rahoitukseen liittyvien vaikeuksien vuoksi. Niinpä esityksellä pyritään myös näiden vaikeuksien poistamiseen. Tässä tarkoituksessa ehdotetaan kalastuksenhoitomaksua koskevia säännöksiä tarkistettaviksi. Pyrkimyksenä on yksinkertaistaa maksujärjestelmää.

Kalastuslain säännöksillä tulisi myös pyrkiä lisäämään kalastusharrastusta. Tässä tarkoituksessa ehdotetaan mato-ongella onkiminen sallittavaksi maksuista myös toisen vesialueilla koko maassa ja kalastuksenhoitomaan liitettäväksi vastaavasti oikeus harjoittaa muuta onkimista ja pilkkimistä toisen vesialueilla koko maassa.

Neuvontajärjestöjen rahoituksen järjestämisen edellyttää myös nykyisestä poikkeavia ratkaisuja, koska valtionhallinnon kehittämisen periaatteiden mukaan neuvonnan kustannusten tulisi kuulua hyödyn saajien maksettavaksi. Esityksessä on lähdetty siitä, että kalastuksenhoitomaksun kautta kalastajat maksaisivat neuvonnan kustannuksista sen osan, joka nykyisin maksetaan valtion yleisistä varoista.

Esityksessä pyritään myös kehittämään kalatalousalan hallintoa valtionhallinnon yleisten kehittämisperiaatteiden mukaisesti. Tässä tarkoituksessa yksittäistapauksellisten asioiden ratkaisuvalltaa ehdotetaan delegoitavaksi. Kalavesien hoito on vesialueen omistajille paitsi velvollisuus myös etu, joten ei ole tarvetta ulottaa valtion viranomaisen kontrollia kovin yksityiskohtaisiin kysymyksiin.

Esityksessä pyritään myös yhtenäistämään valtakunnan alueella sovellettavaa kalastuslain-säädäntöä ulottamalla kalastuslain soveltami-

nen myös maan kolmen pohjoisimman kunnan Enontekiön, Inarin ja Utsjoen alueella tapahtuvaan kalastukseen.

Esityksellä pyritään myös kalastusmatkailun edellytysten parantamiseen. Tämän tavoitteen toteuttamiseksi ehdotetaan virkistyskalastus aikaisempaa laajemmin sallittavaksi yleisellä vesialueella meressä.

3.2. Keskeiset ehdotukset

Kalastusalueiden toiminnan tehostamiseksi niiden organisaatiota ehdotetaan tarkistettavaksi. Lähtökohtana on, että organisaatio järjestetään yhteisöoikeudellisten periaatteiden mukaisesti. Laissa säädettäisiin kalastusalueiden jäsenyydestä, kalastusalueiden kokouksesta, hallituksesta ja isännöitsijästä.

Maksujärjestelmää ehdotetaan yksinkertaistettavaksi siten, että kalastuksenhoitomaksu ja pilkintämaksu asiallisesti yhdistetään ja maksun suorittamalla saa oikeuden onkimiseen ja pilkkimiseen koko maassa. Samassa yhteydessä poistetaan kalastusaluemaksu. Mato-ongella onkiminen olisi maksutonta. Kalastuksenhoitomaksuina kertyvät varat käytettäisiin siten, että neljännes palautettaisiin vesialueiden omistajille korvauksena onkimis- ja pilkkimisoikeudesta, neljännes käytettäisiin kalastusalueiden menoihin, neljännes neuvontajärjestöjen menoihin ja neljännes kalatalouden edistämishankkeisiin.

Tehtävien delegoimiseksi ehdotetaan tapauskohtaiset ratkaisut siirrettäväksi maa- ja metsätalousministeriöstä maaseutuelinkeinopiireille. Vastaavasti maaseutuelinkeinopiireille nykyisin kuuluvia asioita ehdotetaan delegoitavaksi kalastusalueille lähinnä sellaisissa asioissa, jotka koskevat kalastuksen käytännön järjestelyä. Lisäksi ehdotetaan, että lääninhallituksilta siirrettäisiin maaseutuelinkeinopiireille kalastustukikohtien antamista koskevat asiat.

4. Esityksen vaikutukset

4.1. Taloudelliset vaikutukset

Voimassa olevan lain mukaisista kalastuksenhoitomaksuista on kertynyt varoja vuosittain 13,7—19,3 miljoonaa markkaa ja pilkintämaksuista 5,6—7,3 miljoonaa markkaa. Lakiehdotuksen mukainen kalastuksenhoitomak-

su olisi enintään 200 markkaa vuodessa. Valtioneuvosto vahvistaisi vuosittain perittävän määrän, joka on tarkoitus vahvistaa toistaiseksi enintään 80 markaksi. Maksun määrä voitaisiin vahvistaa erilaiseksi maan eri osissa. Maksun suorittajien määräksi arvioidaan 600 000—700 000 henkilöä. Maksun määrän ollessa 80 markkaa varoja kertyisi vuosittain arviolta 48—56 miljoonaa markkaa.

Kalastusaluemaksujen perimisessä on käytännössä ollut vaikeuksia. Osa kalastusalueista on saanut käyttövaroja kalastuskuntien maksuista. Kalastuksenhoitomaksun uudistamisesta kertyvistä varoista kalastusalueiden toimintaan saataisiin vuosittain 12—14 miljoonaa markkaa. Kalastusalueet voisivat tämän lisäksi periä tilausluonteisista tehtävistä sopimusperusteisia maksuja. Näiden maksujen periminen on jo nykyisenkin lain nojalla mahdollista.

Vesialueiden omistajille on pilkintämaksuista palautettu 5,6—7,3 miljoonaa markkaa. Lakiehdotuksen mukaan palautettava määrä olisi 12—14 miljoonaa markkaa vuodessa. Pilkintäharrastuksen voidaan kuitenkin olettaa lisääntyvän, koska pilkintämahdollisuus ei vaadi erillistä maksua.

Neuvontajärjestöille on maksettu valtion talousarviossa vuosittain osoitetuista varoista valtionapua palkkaukseen ja muihin toimintamenoihin 10—13 miljoonaa markkaa. Tämä valtionapu maksettaisiin vastaisuudessa kalastuksenhoitomaksuina kertyvillä varoilla. Näistä varoista ei kuitenkaan maksettaisi Suomen Kalankasvattajain Liitto r.y.:lle neuvonnan valtionapua yleisiin toimintamenoihin.

Erilaisiin kalatalouden edistämishankkeisiin on käytetty kalastuksenhoitomaksuista vuosittain noin 12 miljoonaa markkaa. Lakiehdotuksen mukaan näihin hankkeisiin käytettäisiin kalastuksenhoitomaksuina kertyviä varoja 12—14 miljoonaa markkaa. Tällaiset edistämishankkeet muodostavat kuitenkin ryhmän, jonka rahoitus eri lähteistä harkitaan vuosittain kulloisenkin tilanteen mukaan.

4.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Ehdotuksella ei olisi vaikutusta valtion hallinnon rakenteeseen. Ehdotuksen mukaan maa- ja metsätalousministeriöltä siirrettäisiin ratkaisovaltaa yksittäisissä asioissa maaseutuelinkeinopiireille. Tällä muutoksella ei kuitenkaan ole vaikutusta henkilöstön määrään.

Kalastusalueiden organisaatio ehdotetaan kokonaisuudessaan tarkistettavaksi. Yleisten yhteisöoikeudellisten periaatteiden mukaisesti kalastusalueen yleistä päätösvaltaa käyttäisi kalastusalueen jäsenen kokous. Käytännön hallintotehtävät hoitaisi kalastusalueen hallitus, jonka kalastusalueen kokous valitsisi. Juoksevien asioiden hoitamista varten olisi kalastusalueen isännöitsijä, jonka ei tarvitse olla kokopäiväisessä palvelussuhteessa.

4.3. Muut vaikutukset

Esityksellä ei arvioida olevan ympäristövaikutuksia eikä vaikutusta kansalaisten asemaan.

5. Asian valmistelu

5.1. Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Esitys on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriön 1 päivänä huhtikuuta 1992 asettamassa työryhmässä, jossa ovat olleet edustettuina maa- ja metsätalousministeriön kala- ja riistaosasto, maaseutuelinkeinopiirit sekä maaseu-

tuelinkeinopiirien henkilöstö, riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto ry, Kalatalouden Keskusliitto ry, Suomen Kalamiesten Keskusliitto ry ja Åbolands Fiskarförbund rf.

5.2. Lausunnot

Työryhmän muistiosta pyydettiin lausunto valtiovarainministeriöltä, oikeusministeriöltä, ympäristöministeriöltä, ympäristöneuvostolta, maaseutuelinkeinopiireiltä, metsähallitukselta, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto r.y:ltä sekä keskeisimmiltä kalatalousalan järjestöiltä sekä niiden jäsenjärjestöiltä. Niiden lisäksi useat kalastusalueet ja kunnat ovat antaneet muistiosta lausuntonsa.

Lausunnonantajien selvä enemmistö suhtautui myönteisesti työryhmän esittämään lakiehdotukseen. Monissa lausunnoissa esitettiin kuitenkin huomautuksia lakiehdotuksen yksityiskohdista.

Lakiehdotus perustuu työryhmän ehdotuksiin. Lausunnoissa esitetyt huomautukset on pyritty ottamaan mahdollisuuksien mukaan huomioon esitystä valmisteltaessa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

3 §. Pykälässä määritellään kalatalouden organisaatio ja sen toiminnan päämäärät. Pykälän 2 momentti sisältää pääpiirteet kalastusalueiden toiminnan tavoitteista ja toimialueista sekä kalastusalueiden hallinnon toimielimistä. Kalastusalueen nykyisiä toimielimiä ovat kalastusalueen valtuuskunta ja kalastusalueen hallitus. Tarkemmat säännökset kalastusalueen elimistä ja päätöksenteosta sisältyvät 9 lukuun. Kalastusalueen tehtävistä on lisäksi säännöksiä muualla kalastuslaissa. Kalastusalueiden hallinto on käytännössä osoittautunut raskaaksi ja joustamattomaksi, minkä vuoksi lain 9 luvun säännökset ehdotetaan tarkistettaviksi yleisten yhteisöoikeudellisten periaatteiden mukaisesti. Lain 3 §:n 2 momentista ehdotetaan tarpeetto-

mana poistettavaksi maininta kalastusalueen toimielimistä.

Pykälän 3 momentissa säädetään valtion kalataloushallintoa hoitavista valtion viranomaisista. Kalataloushallintoa hoitaa maa- ja metsätalousministeriö. Kalatalouden aluehallintoa varten maa on jaettu kalastuspiireihin. Aluehallinto yhdistetään usein kuitenkin kalastusaluehallintoon, mikä on omiaan johtamaan kansalaisia harhaan. Käsite ehdotetaan sen vuoksi korvattavaksi piirihallinnolla. Maaseutupiirit ja kalastuspiirit on nyttemmin yhdistetty maaseutuelinkeinopiireiksi, jotka hoitavat kalastuspiireille kuuluneet tehtävät. Momenttiin sisältyy myös tätä koskeva tarkistus.

6 §. Pykälän 1 momentin mukaan yleisellä vesialueella meressä sekä Suomen kalastusvyöhykkeellä on jokaisella Suomessa vakina-

sesti asuvalla Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalaisella oikeus harjoittaa kalastusta. Pohjoismaiden kansalaisilla on mainitulla alueella oikeus kotitarve- ja virkistyskalastukseen kotipaikasta riippumatta. Pykälän 2 momentin mukaan maaseutuelinkeinopiiri voi antaa järjestysmääräyksiä kalastuksen harjoittamisesta kyseisellä alueella.

Pykälän 3 momentissa säädetään, että maaseutuelinkeinopiiri voi vuokrata tai antaa yleisellä vesialueella meressä olevia lohen ja taimeen pyyntipaikkoja ammattikalastajien käytettäväksi.

Kalastusmatkailun kehittäminen edellyttää, että virkistyskalastusmahdollisuus yleisellä vesialueella meressä annetaan myös Euroopan talousalueen ulkopuolelta Suomeen saapuville henkilöille. Ammattikalastajien etujen sekä yleisen järjestyksen ja kalakannan tilan valvominen edellyttää kuitenkin, että kalastusoikeuden käyttöä seurataan ja tarvittaessa rajoitetaan. Tämän vuoksi virkistyskalastusmahdollisuus ehdotetaan luvanvaraiseksi. Luvan antaisi maaseutuelinkeinopiiri. Tätä koskeva säännös on lisätty pykälän 3 momenttiin.

7 §. Pykälän 1 momentin mukaan yleisellä vesialueella järvestä on jokaisella järveen ulottuvissa kunnassa muutoin kuin tilapäisesti asuvalla oikeus onkia, pilkkiä ja harjoittaa muuta koukkukalastusta. Pykälän 2 momentin mukaan muusta kalastuksesta mainitulla alueella päättää kalastusalueen valtuuskunta ja kalastusalueiden valtuuskunnat yhteisesti silloin, kun vesialue kuuluu useampaan kalastusalueeseen. Kalastusalueelle kuuluvien asioiden hoitamisesta säädetään jäljempänä 9 luvussa. Sen mukaan kalastusalueen kalokoukselle kuuluvia tehtäviä voitaisiin ohjesäännöllä antaa myös edellä mainittujen asioiden osalta kalastusalueen hallituksen hoidettavaksi. Tämän vuoksi valtuuskuntaa koskeva maininta ehdotetaan poistettavaksi pykälän 2 momentista.

8 §. Pykälän 1 momentin mukaan on jokaisella kunnassa muutoin kuin tilapäisesti asuvalla oikeus harjoittaa onkimista kunnassa olevalla vesialueella lukuun ottamatta lohi- ja siikapitoisten vesistöjen koskia ja virtapaikkoja sekä kalastuskieltoalueita. Voimassa olevan lain 9 §:n 2 momentin mukaan saa pilkintämaksun maksanut henkilö läänin alueella harjoittaa onkimista ja pilkkimistä samoin edellytyksin kuin kuntalainen onkimista kunnan alueella.

Edellä tarkoitettuun kuntalaisen onkimisoikeuteen ei liity velvollisuutta kalastushoito-

maksun suorittamiseen. Läänikohtaiseen pilkintäoikeuteen taas liittyy velvollisuus sekä kalastushoitomaksun että pilkintämaksun maksamiseen.

Kuntalaisen onkimisoikeus ja läänikohtainen pilkintäoikeus ovat siinä mielessä yleisoikeuksia, että kummankaan käyttäminen ei edellytä vesialueen omistajan lupaa. Lakiehdotuksessa eräänä pyrkimyksenä on lakisääteisten maksujen yhdistäminen, jolloin erillistä pilkintämaksua ei enää olisi. Näin ollen läänikohtainen onkimis- ja pilkkimisoikeus ei olisi riippuvainen tätä tarkoitusta varten nimenomaisesti suoritettavasta maksusta.

Virkistyskalastuksen ja kalastusharrastuksen edistämisen kannalta pilkintämaksuperusteinen kalastusoikeus on osoittautunut tarkoituksenmukaiseksi. Niinpä tämän kaltainen oikeus tulisi jatkossakin säilyttää.

Onkimis- ja pilkkimisoikeudesta säätämiseen liittyy kysymys oikeuden käyttämisestä maanomistajalle suoritettavasta korvauksesta. Yhdistettäessä maksut lakiehdotuksen mukaisesti tämä korvaus olisi suoritettava tästä maksusta. Säännökset asiasta on otettu jäljempänä 91 §:ään.

Tähän momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös oikeudesta onkia ja pilkkiä toisen vesialueella ilman omistajan lupaa. Asiallisesti kysymyksessä on voimassa olevan lain 8 §:n 1 momentin ja 9 §:n 2 momentin säännösten yhdistäminen.

Kalastusoikeusjärjestelmän yhtenäistämiseksi ja kalastusharrastuksen edistämiseksi ehdotetaan säädettäväksi, että jokaisella olisi onkimis- ja pilkkimisoikeus koko maassa. Muutos nykytilanteeseen olisi asiallisesti se, että läänikohtainen oikeus muutettaisiin koko maata käsittäväksi.

Kuten edellä on jo todettu, oikeuden käyttöön liittyvistä maksuista ja maksuista kertyvien varojen käytöstä säädettäisiin 91 §:ssä.

9 §. Pykälän nykyisen 2 momentin mukaan jokainen 18 vuotta täyttänyt henkilö saa ilman vesialueen omistajan lupaakin onkia ja pilkkiä toisen vesialueella maksettuaan läänikohtaisen pilkintämaksun. Alle 18-vuotias saa kuitenkin onkia ja pilkkiä koko maassa maksuita. Pilkkimisoikeutta koskevat samat rajoitukset kuin onkimisen osalta on edellä 8 §:n kohdalla selostettu. Onkimis- ja pilkkimisoikeudesta ehdotetaan säädettäväksi 8 §:n 1 momentissa ja

kalastamisesta perittävistä maksuista 88 §:ssä, minkä vuoksi 2 momentti ehdotetaan tarpeettomana kumottavaksi.

11 §. Pykälän 1 momentti sisältää viittauksen 9 §:n 2 momenttiin. Viittaus ehdotetaan poistettavaksi sen johdosta, että 9 §:n 2 momentti on ehdotettu kumottavaksi. Valtionhallinnon organisaatiomuutoksia vastaavasti ehdotetaan kalastuspiiri samalla korvattavaksi maaseutuelinkeinopiirillä.

Pykälän 2 momentin mukaan kalastusalueen valtuuskunta voi vesialueen omistajan pyynnöstä tai omasta aloitteestaan rajoittaa onkimista ja pilkkimistä sekä yleisellä vesialueella järvessä tapahtuvaa kalastusta tai kieltää ne enintään kolmen kuukauden määräajaksi. Valtuuskunnan päätös on alistettava maaseutuelinkeinopiirin vahvistettavaksi, mikäli kieltä tai rajoitus on tarpeen toistuvasti. Kalakannan turvaamisen ja lisäämisen kannalta kolmen kuukauden määräaika on usein liian lyhyt, minkä vuoksi enimmäisaikaa ehdotetaan pitennettäväksi kolmesta kuukaudesta yhteen vuoteen.

Tarpeettoman työn välttämiseksi ehdotetaan luovuttavaksi kalastusalueen kalastuskieltoa tai kalastuksen rajoittamista koskevien päätösten alistamisenmenettelystä, koska kalastusalueilla on paikallisen asiantuntemuksensa perusteella riittävät edellytykset asian ratkaisemiselle. Kalastusalueelle kuuluvien asioiden hoitamisesta säädetään tarkemmin jäljempänä 9 luvussa, jossa kalastusalueen valtuuskunta ehdotetaan korvattavaksi kalastusalueen kokouksella. Kokoukselle kuuluvia tehtäviä ja myös edellä tarkoitettu tehtävät voitaisiin kalastusalueen ohjesäännöllä määrätä kalastusalueen hallituksen hoidettavaksi. Tämän vuoksi valtuuskuntaa koskeva maininta ehdotetaan poistettavaksi pykälän 2 momentista.

16 §. Pykälä sisältää säännökset kalastusoikeyden vuokraamisesta sekä menettelystä silloin, kun vesialueen käyttämättä jättämisestä aiheutuu olennaisia vaikeuksia kalastukselle ja kalaveden hoidolle. Pykälän 2 momentin mukaan kalastusalueen hallitus voi kehottaa vesialueen omistajaa antamaan kalaveden vuokralle ammattimaisesti harjoitettavaa kalastusta varten, milloin vesialueen käyttämättä jättämisestä aiheutuu edellä sanottua haittaa. Kalastusalueen tehtävien hoidosta säädetään tarkemmin 9 luvussa. Kalastusalueen hallituksen tehtäviä voitaisiin ohjesäännöllä määrätä kalastusalueen isännöitsijän hoidettavaksi. Tämän

vuoksi hallitusta koskeva maininta ehdotetaan poistettavaksi pykälän 2 momentista.

21 §. Kalastusta ammattinaan harjoittavilla on oikeus saada lääninhallituksen osoittamasta paikasta ja sen määräämin ehdoin merialueilla valtiolle kuuluvilla mailla vuokralle alue kalastuksessa tarvittavia säilytystiloja, pyydysten kuivattamista sekä ammatin harjoittamisessa välttämätöntä tilapäistä majoittumista varten. Kalastustukikohtien vuokraamisen tulisi kalataloutta koskevana kuulua kalatalousviranomaisille, minkä vuoksi toimivalta ehdotetaan siirrettäväksi maaseutuelinkeinopiireille.

26 §. Maaseutuelinkeinopiiri voi pykälän 2 momentin nojalla kieltää kalastuksen harjoittamisen pitemmälläkin kuin sadan metrin matkalla vesistön poikki rakennetun padon alapuolella sekä patoaltaassa, tekojärvessä ja tekoaltaassa. Maaseutuelinkeinopiiri voi 4 momentin nojalla myöntää myös helpotuksia padon läheisyydessä tapahtuvaan kalastukseen. Paikallinen asiantuntemus on helpotusten myöntämisessä ratkaiseva, minkä vuoksi toimivalta ehdotetaan siirrettäväksi paikalliset olosuhteet tunteville kalastusalueille.

32 §. Pykälä sisältää säännökset siitä, että pyydysten pienimmästä sallitusta silmäkoosta ja sen mittaamisesta säädetään asetuksella sekä siitä, että kalastusalueen valtuuskunta voi tiettyä vesialuetta varten määrääjäksi määrätä langasta kudotun pyydyksen silmäkoon asetuksella säädettyä suuremmaksi tai pienemmäksi sekä määrääjäksi kieltää muunkin kuin langasta kudotun pyydyksen käyttämisen tai rajoittaa sitä. Kalastusalueen tehtävien hoitamisesta säädetään tarkemmin 9 luvussa, jonka mukaan kalastusalueen valtuuskunta ehdotetaan korvattavaksi kalastusalueen kokouksella. Kokoukselle kuuluvia tehtäviä ja myös edellä mainitut asiat voitaisiin kalastusalueen ohjesäännöllä määrätä kalastusalueen hallituksen hoidettavaksi. Tämän vuoksi valtuuskuntaa koskeva maininta ehdotetaan poistettavaksi pykälän 2 ja 3 momentista.

35 §. Pykälän 1 momentin mukaan luonnonvesistä pyydettyjen kalojen ja rapujen vähimmäismitoista säädetään asetuksella. Kalastusalueen valtuuskunta voi 2 momentin mukaan määrätä vähimmäismitan jonkin kalalajin tai ravun osalta asetuksella säädettyä suuremmaksi.

Kalastusoikeyden haltija, eli yleensä kalastuskunta, on kalastuslain 2 §:n mukaan ensikädessä velvollinen järjestämään kalastuksen ja

kalakannan hoidon omistamallaan vesialueella siten, että kalakantaa käytetään hyväksi järkipärisesti ja ottaen huomioon kalataloudelliset näkökohdat. Kalastusoikeuden haltija voi mainitussa tarkoituksessa määrätä eri kalalajeille vähimmäismitan, jota pienempiä kaloja ei hänen omistamastaan kalavedestä saa pyytää. Kalan alamittaa koskevan päätöksen tulee kuitenkin olla kalataloudellisesti perusteltu.

Pykälän nykyisen 2 momentin perusteella kalastusalue voi määrätä vesialueen omistajan tahdosta riippumatta määräajaksi jonkin kalat tai rapulajin alamitan tietyllä vesialueella asetuksella säädettyä suuremmaksi, jos lain 1 §:ssä tarkoitettujen tavoitteiden saavuttaminen sitä erityisesti vaatii. Kala- ja rapukannan järkipärisen hyväksikäytön ja hoidon paikallinen järjestäminen saattaa kuitenkin edellyttää alamitan asettamista sellaisillekin kala- ja rapulajeille, joiden alamittoja ei ole asetuksessa määrätty. Tämän vuoksi pykälän 2 momenttia ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että kalastusalueelle annettaisiin oikeus alamitan määräämiseen tarvittaessa myös silloin, kun alamitasta ei ole säädetty asetuksella. Alamitta voitaisiin aikaisemmasta poiketen määrätä määräajaksi tai toistaiseksi sen mukaan, kuin kalastusalue harkitsee tarpeelliseksi.

Kalastusalueen tehtävien hoitamisesta säädetään tarkemmin 9 luvussa, jonka mukaan kalastusalueen valtuuskunta ehdotetaan korvattavaksi kalastusalueen kokouksella. Kokoukselle kuuluvia tehtäviä ja myös edellä mainitut asiat voitaisiin kalastusalueen ohjesäännöllä määrätä kalastusalueen hallituksen hoidettavaksi. Tämän vuoksi valtuuskuntaa koskeva maininta ehdotetaan poistettavaksi pykälän 2 ja 3 momentista.

37 §. Pykälän 1 momentissa säädetään tiettyä vesistöaluetta tai sen osaa varten myönnettävistä luvista, jotka koskevat kielletyn pyydyksen tai kalastustavan käyttämistä, rauhoitetun kalan tai ravun pyyntiä rauhoitusajana sekä alamittaisen kalan tai ravun pyyntiä. Luvat koskevat rajoitettuja alueita ja ne annetaan yksittäisten hakemusten perusteella. Luvat myöntää maa- ja metsätalousministeriö. Yksittäistapauksia koskevat hakemusasiat on tarkoituksenmukaisinta hoitaa piirihallinnossa, minkä vuoksi asiat ehdotetaan siirrettäviksi maaseutuelinkeinopiireille.

Pykälän 2 momentin mukaan maaseutuelinkeinopiiri voi määräajaksi kieltää tietynlaisen pyydyksen tai kalastustavan käyttämisen, mil-

loin tietyllä vesialueella vallitsevat erityiset olosuhteet tai tärkeät kalakannan hoitoon liittyvät näkökannat sitä edellyttävät. Paikallinen asiantuntemus on asian käsittelyssä ratkaiseva, minkä vuoksi toimivalta ehdotetaan siirrettäväksi kalastusalueille.

38 §. Maa- ja metsätalousministeriöllä on oikeus kalaveden omistajan suostumuksella myöntää lupa kalastuslaista tai sen nojalla annetuista säännöksistä ja määräyksistä poiketen pyytää kaloja tai rapuja siirtoistutuksia, kalanviljelytoimintaa, tutkimustyötä ja yleensäkin kalavedenhoitoa varten. Luvat annetaan hakemuksesta yksittäistapauksissa. Lupa-asiat ovat tarkoituksenmukaisimmin hoidettavissa piirihallinnossa, minkä vuoksi ne ehdotetaan siirrettäviksi maaseutuelinkeinopiireille.

43 §. Kalastusalueen valtuuskunta voi eräin edellytyksin perustaa rauhoituspiirejä vesialueille, joissa arvokkaat kalalajit oleskelevat tai kutevat tai jota ne käyttävät kulkutienään. Rauhoituspiirejä koskevia määräyksiä voidaan tarvittaessa myös muuttaa. Kalastusalueen tehtävien hoitamisesta säädetään tarkemmin 9 luvussa, jonka mukaan kalastusalueen valtuuskunta ehdotetaan korvattavaksi kalastusalueen kokouksella. Kokoukselle kuuluvia tehtäviä ja myös edellä mainitut asiat voitaisiin kalastusalueen ohjesäännöllä määrätä kalastusalueen hallituksen hoidettavaksi. Tämän vuoksi valtuuskuntaa koskeva maininta ehdotetaan poistettavaksi pykälän 2 ja 3 momentista.

44 §. Rauhoituspiirin perustamista koskeva kalastusalueen päätös on alistettava maaseutuelinkeinopiirin vahvistettavaksi. Maaseutuelinkeinopiirin on samassa yhteydessä vahvistettava kalastusoikeuden menettämisestä vesialueen omistajalle korvaus, joka maksetaan valtion varoista. Rauhoituspiirin perustamista koskevan asian ratkaisemisessa on kalastusalueen paikallinen asiantuntemus ratkaiseva, minkä vuoksi alistamismenettelystä ehdotetaan luovuttavaksi.

Rauhoituspiirin perustamisella pyritään sellaiseen luonnonvaran lisäämiseen, josta aiheutuu hyötyä sekä kalaveden omistajalle että kalastuksen harrastajille. Rauhoitusmääräykset ovat lisäksi voimassa vain määräajan, jonka kuluessa ne voidaan tarvittaessa myös kumota. Tämän vuoksi ei ole tarkoituksenmukaista maksaa valtion varoista korvausta kalastusoikeuden rajoittamisesta.

Edellä selostettujen syiden perusteella pykälä ehdotetaan tarpeettomana kumottavaksi.

45 §. Pykälän 1 momentissa säädetään muun muassa rauhoituspiirin rajojen selvittämistä koskevan hakemuksen tekemisestä. Pykälän 2 momentti sisältää säännökset rauhoituspiirin rajojen merkitsemisestä ja 3 momentti rauhoituspiiriä koskevien rajoitusten tiedottamisesta ja valvonnasta. Tehtävät kuuluvat kalastusalueen hallitukselle. Lain 9 luvussa ehdotetaan, että kalastusalueen hallituksen tehtäviä voitaisiin ohjesäännöllä määrätä kalastusalueen isännöitsijän hoidettavaksi. Tämän vuoksi hallitusta koskevat maininnat ehdotetaan poistettavaksi pykälästä.

46 §. Kalastusalueen hallitus voi pykälän 1 momentin mukaan tehdä kalastusalueen valtuuskunnalle ehdotuksen rauhoituspiiriin edelleen pysyttämisestä tai sen siirtämisestä toiseen paikkaan. Pykälän 2 momentin mukaan valtuuskunta voi päättää rauhoituspiiriin lakkauttamisesta.

Kalastusalueen tehtävien hoitamisesta ehdotetaan 9 luvussa säädettäväksi siten, että valtuuskunta korvataan kalastusalueen kokouksella. Lisäksi ehdotetaan, että ohjesäännöllä voidaan siirtää valtuuskunnan kokoukselle kuuluvia asioita hallitukselle ja hallitukselle kuuluvia asioita isännöitsijälle sen mukaan, kuin asianomaisen kalastusalueen kokous harmitsee tarkoituksenmukaiseksi. Tarkoituksena on, että kalastusalue saisi yleisten yhteisöoikeudellisten periaatteiden mukaan järjestää tehtävänsä tarkoituksenmukaisimmaksi katsomallaan tavalla. Tämän vuoksi ehdotetaan pykälän 1 momentti lähinnä ohjesäännön piiriin kuuluvana poistettavaksi ja 2 momenttiin sisältyvä maininta kalastusalueen valtuuskunnasta niin ikään poistettavaksi. Ehdotettu 2 momentti vastaa nykyistä 3 momenttia.

47 §. Asianomainen viranomaisella voi hakea vesioikeudelta rauhoituspiiriin lakkauttamista kaavoituksen toteuttamisen, liikenneolojen järjestämisen tai muun tärkeän yleisen tarkoituksen perusteella, mikäli kalastusalueen valtuuskunta ei ole suostunut rauhoituspiiriin lakkauttamiseen. Lain 9 lukuun ehdotettujen muutosten johdosta rauhoituspiiriä koskevien asioiden käsittely voisi kuulua joko kalastusalueen kokoukselle tai hallitukselle, jos ohjesäännössä on niin määrätty. Tämän vuoksi kalastusalueen valtuuskuntaa koskeva maininta ehdotetaan poistettavaksi pykälän 1 momentista.

49 §. Jos kalastuskunta ei ole järjestäytynyt, sen tehtävät on voitu hoitaa eräistä yhteisistä alueista ja niihin verrattavista etuuksista anne-

tun lain (204/40) mukaisessa järjestyksessä tai antaa uskotun miehen hallintoon. Edellä mainittu laki on kumottu 1 päivänä syyskuuta 1989 voimaan tulleella yhteisälueilla (758/89).

Yhteisäluelaki sisältää asiainhoitoa koskevat säännökset myös niiden tapausten varalta, kun yhteisen alueen osakaskunta ei ole järjestäytynyt. Lakiin sisältyy muun muassa säännökset järjestäytymättömän osakaskunnan kokousten koolle kutumisesta, tiedoksiantojen toimittamisesta osakaskunnalle, osakaskunnan päätöksen tekemisestä, päätösten moittimisesta ja yhteisestä alueesta aiheutuvien kustannusten jakamisesta. Kun yhteisen alueen osalta sovelletaan uutta lakia, on tarkoituksenmukaista, että sitä sovelletaan myös yhteisten kalavesien osalta.

50 §. Pykälän 1 momentin mukaan kunnanhallituksen määräämän henkilön on kutsuttava yhteisen kalaveden osakkaat kokoukseen päättämään kalastuskunnan järjestäytymisestä.

Pykälän 2 momentti sisältää säännökset siitä, että kokouskutsun sisällöstä ja sen tiedottamisesta on voimassa, mitä eräistä yhteisistä alueista ja niihin verrattavista etuuksista annetussa laissa on säädetty. Mainittu laki on kumottu, minkä vuoksi 2 momentissa ehdotetaan viitattavaksi uuteen lakiin.

70 §. Pykälä sisältää yleissäännöksen kalastusalueen toimielimistä, joita olisivat kalastusalueen kokous, kalastusalueen hallitus ja isännöitsijä. Kalastusalueen kokous vastaisi pääpiirteissään nykyistä kalastusalueen valtuuskuntaa. Hallitus hoitaisi kalastusalueen juoksevia tehtäviä yhdessä isännöitsijän kanssa. Isännöitsijä voisi olla useammilla kalastusalueilla yhteinen kokopäivätoimisesti tai sivutoimisesti palkattu tai palkaton. Kalastusalueen päätettäväksi jäisi, millä tavoin kalastusalueen tehtävien hoitaminen järjestetään. Muutoksella pyritään selkeyttämään ja keventämään kalastusaluehallintoa ja saattamaan se mahdollisuuksien mukaan yhdenmukaiseksi nykyisten yhteisöoikeudellisten säännösten kanssa.

71 §. Nykyisessä laissa ei ole säännöksiä kalastusalueen jäsenistä. Lain 70 §:ssä säädetään kuitenkin siitä, miten kalastusalueen päätösvaltaa käyttävät henkilöt valitaan nelivuotiskausittain.

Kalastusalueen hallintoa ehdotetaan uudistettavaksi yleisten yhteisöoikeudellisten periaatteiden mukaisesti siten, että laissa määritellään ne yhteisöt ja vesialueen omistajat, jotka ovat suoraan lain nojalla kalastusalueen jäseniä ja

siten osaltaan vastuussa kalastusalueelle kuuluvien tehtävien hoitamisesta. Jäsenillä on lain mukaan myös määrättyjä oikeuksia, muun muassa oikeus lähettää edustaja kalastusalueen kokoukseen ja oikeus osallistua kalastusalueen päätöksentekoon.

Kalastusalueen jäseninä voisivat olla kalastuskuntien ja muiden vesialueen omistajien lisäksi ammattikalastajia ja virkistyskalastajia edustavien valtakunnallisten järjestöjen kalastusalueella toimivat jäsenjärjestöt. Näistä järjestöistä säädettäisiin tarkemmin asetuksella.

Kalastusalueen jäsenistä on tarkoitus asetuksella säätää, että jäseninä voivat olla kalatalouden neuvontajärjestöjen sellaiset paikalliset jäsenjärjestöt, jotka on merkitty yhdistysrekisteriin.

72 §. Kalastusalueen valtuuskunta kokoontuu vähintään kerran vuodessa pidettäviin varsinaisiin kokouksiin, jotka puheenjohtaja kutsuu koolle. Lisäksi valtuuskunta voi pitää ylimääräisiä kokouksia tietyn asian käsittelyä varten, jos vähintään kolme valtuuskunnan jäsentä on sitä pyytänyt. Ylimääräinen kokous on myös pidettävä lain 85 §:ssä tarkoitettua oikaisuvaatimuksen käsittelyä varten.

Vastaavat säännökset ehdotetaan otettaviksi 72 §:ään. Kalastusalueen tehtävien asianmukainen hoitaminen saattaa kuitenkin edellyttää, että kalastusalueen kokous saadaan tarvittaessa koolle aikaisempaa useammin. Tämän vuoksi ehdotetaan, että kalastusalueen kokous voisi itse päättää myöhemmin pidettävistä kokouksista tai hallitus voisi kutsua kokouksen tarvittaessa koolle.

73 §. Kalastusalueen ylintä päätösvaltaa käyttää nykyisin kalastusalueen valtuuskunta, johon jäsenet valitaan neljäksi vuodeksi kerrallaan. Kukin kalastuskunta valitsee valtuuskuntaan yhden jäsenen ja kalastuskuntiin kuulumattomat vesialueen omistajat yhteisesti maaseutuelinkeinopiirin määräämän määrän jäseniä. Lisäksi valtio määrää jäsenen sekä omistamiensa vesialueiden että yleisten vesialueiden osalta. Ammattikalastajia ja virkistyskalastajia edustavat paikalliset järjestöt saavat niin ikään valita kumpikin yhden jäsenen. Valtuuskuntaan voi kuulua lisäksi ammattikalastuksen asiantuntija.

Kalastusalueen päätösvalan käyttöä koskevia säännöksiä ehdotetaan tarkistettaviksi yleisten yhteisöoikeudellisten periaatteiden mukaisesti siten, että kalastusalueen jäsenet päättäisivät kalastusalueelle kuuluvista asioista. Ku-

kin jäsen saisi pääsääntöisesti lähettää kalastusalueen kokoukseen yhden edustajan. Käytännön syistä ja koska jäsenten edut ovat periaatteessa samat, edustajan lähettäminen kokoukseen olisi kuitenkin rajoitettu niihin kalastuskuntiin ja niihin kalastuskuntaan kuulumattomien vesialueiden omistajiin, joilla on vesialuetta vähintään 50 hehtaaria. Tätä pienempien vesialueiden omistajat, pienet kalastuskunnat mukaan lukien, saisivat lähettää maarekisterikylittäin yhden yhteisen edustajan. Myös valtion edustus määräytyisi edellä sanotun mukaisesti. Pienten vesialueiden osalta edustajien määrän rajoittaminen on tarpeen päätöksenteon vääristymisen estämiseksi ja kokouskustannusten rajoittamiseksi. Käytännössä enemmistö äänivallasta olisi edelleenkin omistajia edustavilla henkilöillä.

74 §. Pykälässä on säännös äänivallan käytöstä kalastusalueen kokouksessa. Vesialueen pinta-alaan tai vesialueosuuden suuruuteen perustuva äänimäärä ei ole käytännössä helposti sovellettavissa, koska kalastuskuntien ja muiden omistajien vesialueita on äärimmäisen vaikea saada keskenään vertailukelpoisiksi. Lisäksi kalastusalueen jäseninä on järjestöjä, joiden käyttöön tuleva äänimäärä tulisi määrätä puhtaasti laskennallisin perustein. Käytännön syistä äänivallan käytön perusteeksi ehdotetaankin pääluvun mukaista äänimäärää. Vesialueen omistaja voisi myös valtuuttaa toisen henkilön käyttämään äänivaltaansa.

75 §. Pykälä sisältää säännöksen kalastusalueen kokoukselle kuuluvista tehtävistä. Ne vastaavat pääpiirteissään lain nykyisessä 72 §:ssä kalastusalueen valtuuskunnalle määrättyjä tehtäviä.

Kalastusalueen kokoukselle kuuluvista tehtävistä tärkeimpiä ovat kalastusalueen ohjesäännön hyväksyminen ja sen alistaminen maaseutuelinkeinopiirin vahvistettavaksi, hallituksen valinta, taloussuunnitelman sekä tilinpäätöksen vahvistaminen, tili- ja vastuuvapauden myöntäminen hallitukselle sekä käyttö- ja hoitosuunnitelmaa, rauhoituspiirejä ja kalastuksen rajoittamista koskevat eräät asiat.

Kalastusalueille annettaisiin uusina tehtävinä lain 26 §:n 2 momentin mukaiset kalastuksen kieltämistä ja 4 momentin mukaiset helpotuksia koskevat asiat samoin kuin 37 §:n 2 momentin mukaisia kalastusrajoituksia koskevat asiat. Kalastusalueen tehtävien tarkoituksenmukainen hoitaminen ei kuitenkaan välttämät-

tä edellyttä kaikkien edellä mainittujen asioiden käsittelyä kalastusalueen kokouksessa.

Kalastusalueen koon, toiminnan laajuuden, ammattitaitoisen henkilökunnan ja muiden syiden vuoksi osan asioista voisi tarkoituksenmukaisemmin ja taloudellisemmin hoitaa kalastusalueen hallitus tai isännöitsijä. Tehtävien käytännön hoidon järjestäminen tulisikin jättää mahdollisimman laajalti paikallisen asiantunteumuksen omaavalle kalastusalueen kokoukselle, joka voisi 77 a §:ssä tarkoitettulla ohjesäännöllä delegoida osan tehtävistään kalastusalueen hallitukselle ja isännöitsijälle.

Kalastusalueen ohjesäännön hyväksyminen, hallituksen jäsenten valinta, toiminta- ja taloussuunnitelman vahvistaminen sekä tilinpäätöksen ja vastuuvapauden myöntäminen hallitukselle ovat luonteeltaan sellaisia tehtäviä, että niiden käsittely kuuluisi aina kalastusalueen kokoukselle.

75 a §. Lain nykyisen 73 §:n mukaan kalastuspiiri kutsuu kalastusalueiden valtuuskunnat ensimmäiseen kokoukseen sen jälkeen, kun vesialueiden jako kalastusalueisiin ja niiden rajat on vahvistettu. Kalastuspiiri ja kalastusalueen hallitus voivat myös pyytää kunnanhallitusta hankkimaan ne tiedot, jotka ovat tarpeen valtuuskunnan jäsenten valitsemista varten. Maanmittausviranomaisen tulee tarvittaessa antaa virka-apua vesialueiden oikeudellisen aseman selvittämiseksi sekä tarvittaessa suorittaa jakolain 231 a §:n mukainen jaon täydennysoimitus.

Kalastusalueiden rajojen tarkistaminen saat- taan osoittautua kalastusalueiden yhdistymisen tai muun syyn kannalta tarpeelliseksi. Tällöin maaseutuelinkeinopiiri vahvistasi rajat uudelleen sekä voisi rajojen vahvistamisen jälkeen kutsua kalastusalueen jäsenet ensimmäiseen kokoukseen. Uusi 75 a § sisältää tätä koskevat säännökset.

76 ja 77 §. Kalastusalueen hallituksen tehtävät ehdotetaan määriteltäväksi yleisten yhteisöoikeudellisten säännösten mukaisesti. Ne olisivat lähinnä kalastusalueen kokouksessa käsiteltävien asioiden valmistelua, täytäntöönpanoa ja juoksevien asioiden hoitamista.

Kalastusalueen kokous voisi lisäksi ohjesäännöllä delegoida osan tehtävistään hallitukselle ja hallitukselle kuuluvia tehtäviä isännöitsijälle sikäli, kuin katsoo tehtävien tarkoituksenmukaisen hoitamisen sitä edellyttävän.

Kalastusalueen hallituksen jäseniä, puheenjohtajaa, varapuheenjohtajaa sekä hallituksen

toimivaltaisuutta koskevat säännökset sisältyvät 76 §:ään ja hallituksen tehtäviä koskevat säännökset 77 §:ään.

77 a ja 78 §. Kalastusalueiden organisaatiomuutoksella pyritään edistämään kalastusalueiden itsenäistä toimintaa sekä alueiden vastuuta jäsenten hyväksi tapahtuvassa toiminnassa. Kalastusalueelle ehdotetaan mainituista syistä annettavaksi laaja harkintavalta sen suhteen, miten sille säädetyt tehtävät käytännössä hoidetaan. Tehtävien suorittajasta määrättäisiin tarkemmin ohjesäännöllä, jonka kalastusalueen kokous hyväksyy.

Ohjesäännöllä voitaisiin delegoida kalastusalueen kokoukselle säädetyt tehtäviä kalastusalueen hallitukselle ja hallitukselle kuuluvia tehtäviä kalastusalueen isännöitsijälle.

Ehdotettu 77 a § sisältää säännöksiä ohjesäännöstä, erityisesti mahdollisuudesta päätösvalan delegointiin, ja 78 § asioista, jotka kalastusalueen ohjesäännössä on mainittava.

80 §. Pykälän 1 momentin mukaan kalastusalueen hallituksen tulee laatia ehdotus käyttö- ja hoitosuunnitelmaksi. Laatimistyössä voidaan käyttää asiantuntija-apua. Kalastusalueiden toiminnan tehostamiseksi kalastusalueorganisaatiota ehdotetaan uudistettavaksi siten, että kalastusalueen kokous saisi päättää tehtävien suorittajasta ja suoritustavastakin. Tarkemmat määräykset siitä annettaisiin kalastusalueen ohjesäännöllä. Pykälän 1 momentti ehdotetaan sen vuoksi tarpeettomana kumottavaksi.

81 §. Pykälän 1 momentti sisältää säännökset kalakantojen hoitoa ja käyttöä koskevan käytö- ja hoitosuunnitelman laatimisesta. Momenttiin on tehty organisaatiomuutoksia vastaavat tarkistukset. Kun hallintomenettelylaisa (598/82) viranomaisille asetetut asian selvittämis- ja kuulemisvelvoitteet kattavat myös kalastuslain 81 §:n 1 momentissa säännellyn kuulemisen, ehdotetaan momentista poistettavaksi kuulemisesta koskevat säännökset tarpeettomina.

Maa- ja metsätalousministeriön yhteyteen on maataloushallinnon organisaatiouudistuksessa perustettu maaseutuelinkeinojen valituslautakunta, joka käsittelee muun muassa maaseutuelinkeinopiirien päätöksistä tehdyt valitukset. Myös kalastuslain 81 §:n 3 momentin mukainen valitus maaseutuelinkeinopiirin päätöksestä tulisi tehdä maa- ja metsätalousministeriön sijasta maaseutuelinkeinojen valituslautakuntaan.

82 §. Pykälän nykyinen 2 momentti sisältää säännöksen, jonka mukaan kalastusalueen val-

tuuskunnan ja kalastusalueen hallituksen jäsen ei saa ilman perusteltua syytä toimenpiteellään tai laiminlyönnillään vaikeuttaa käyttö- ja hoitosuunnitelman toteuttamista. Mainittu velvollisuus ei sensijaan ulotu kalastusoikeuden haltijaan. Kalastusoikeuden haltija voikin käytännössä estää suunnitelman toteuttamisen tai tarpeettomasti vaikeuttaa sitä.

Perusteettoman kiusanteon estämiseksi ehdotetaan valtuuskunnan ja hallituksen jäsentä koskeva kielto ulotettavaksi myös kalastusoikeuden haltijaan. Momenttiin on tehty myös ehdotetusta organisaatiomuutoksesta aiheutuvat tarkistukset.

83 §. Jokainen kalastusalueeseen kuuluvalla vesialueella kalastava on velvollinen suorittamaan kalastusalueelle sen toiminnasta johtuvia kustannuksia varten käyttämiensä pyydysten lukumäärää ja tehoa vastaavan maksun. Pykälän 1 momentti sisältää säännökset kalastusaluemaksujen perimisestä ja käyttämisestä.

Pykälän 3 momentissa säädetään kalastusoikeuden haltijan korvausvelvollisuudesta silloin, kun hän on vaikeuttanut käyttö- ja hoitosuunnitelman toteuttamista.

Kalastusaluemaksujen perimisestä ehdotetaan lubvuttavaksi siten kuin 90 §:n perusteluissa jäljempänä selostetaan. Käyttö- ja hoitosuunnitelman vaikeuttamista koskevat säännökset ehdotetaan kalastusoikeuden haltijankin osalta otettaviksi 82 §:n 2 momenttiin. Säännöksen rikkomisesta aiheutuvan vahingon korvaamista voidaan yleisten oikeusperiaatteiden mukaan tarvittaessa vaatia yleisessä alioikeudessa, vaikka siitä ei kalastuslaissa ole nimenomaista säännöstä. Lain 83 § voidaan mainiuita syistä kumota tarpeettomana.

85 §. Kalastusalueen valtuuskunnan tai hallituksen jäsen voi vaatia valtuuskunnan tai hallituksen päätöksen oikaisua sillä perusteella, että päätös ei ole syntynyt oikeassa järjestyksessä tai se on muutoin lain tai sen nojalla annettujen määräysten vastainen. Ellei oikaisua suoriteta, saa oikaisun pyytjä vaatia alioikeudessa vireille pantavalla kanteella päätöksen kumoamista.

Kalastusalueen valtuuskunnan ja hallituksen jäsenet eivät käytännössä juurikaan puutu virheellisiin päätöksiinsä. Valtuuskuntaan tai hallitukseen kuulumaton kalastusoikeuden haltija tai muu henkilö ei nykyisen lain mukaan liioin voi vaatia päätöksen oikaisua, vaikka päätös saattaa aiheuttaa hänelle haittaa tai loukata hänen oikeuttaan. Viimeksi mainitut voisivat

luonnollisesti saada oikeusturvaa panemalla vireille vahingonkorvaus- tai rikosperusteisen kanteen. Näyttövaikeuksien vuoksi menettely ei ilmeisesti kuitenkaan aina johtaisi kohtuulliseen lopputulokseen.

Pykälän 1 momenttia ehdotetaan edellä sanotun perusteella tarkistettavaksi siten, että oikaisua saisi vaatia se, jonka oikeutta päätös loukkaa. Tähän liittyen ehdotetaan pykälän 3 momenttia tarkistettavaksi siten, että oikaisun pyytjä voi moittia päätöstä kanteella, mikäli oikaisua ei suoriteta. Asiassa annettu päätös voitaisiin erityisestä syystä määrätä tuomioistuimen päätöksellä heti täytäntöön pantavaksi, ei kuitenkaan silloin, kun täytäntöönpano tekisi muutoksenhaun hyödyttömäksi. Momentit sisältävät lisäksi kalastusalueorganisaation uudistukseen liittyviä teknisluonteisia tarkistuksia.

88 §. Kalastuksenhoitomaksun on periaatteessa velvollinen maksamaan jokainen, joka harjoittaa kalastusta tai ravustusta. Kalastuksenhoitomaksu on nykyisin 30 markkaa. Valtioneuvosto voi korottaa maksun enintään 50 markaksi.

Onkimisesta ja pilkkimisestä toisen vesialueella on kalastuksenhoitomaksun lisäksi maksettava läänikohtainen pilkintämaksu, jonka suuruus on puolitoista kertaa kalastuksenhoitomaksu. Pilkintämaksu on nykyisin 45 markkaa. Omistajan luvalla onkiminen ja pilkkiminen on sallittua pilkintämaksua maksamattakin. Jokainen saa myös kalastuksenhoitomaksua ja pilkintämaksua maksamatta onkia siinä kunnassa, jossa hän muutoin kuin tilapäisesti asuu. Alle 18-vuotiaat saavat niin ikään onkia ja pilkkiä koko maassa maksuitta.

Kalastuksenhoitomaksun maksaminen ei anna kalastusoikeutta, joten maksua on pidettävä veroluonteisena. Kalastuksenhoitomaksuina kertyneet varat käytetään kalataloutta yleisesti hyödyttäviin tarkoituksiin. Pilkintämaksuina kertyvät varat palautetaan kokonaisuudessaan vesialueen omistajille ja ne ovat luonteeltaan lähinnä korvausta kalastusoikeuden käyttämisestä.

Maksujärjestelmän selkeyttämiseksi ja kalastusharrastuksen edistämiseksi ehdotetaan, että kalastuksen harjoittaja suorittaisi valtiolle vain yhden veronluonteisen maksun, joka olisi kalastuksenhoitomaksu. Kuten edellä on todettu, jokaisella olisi oikeus onkimiseen ja pilkkimiseen koko maassa. Tämän oikeuden käyttäminen edellyttää lakiehdotuksen mukaisen mak-

sun suorittamista. Maksuina kertyvistä varoista palautettaisiin vesialueiden omistajille neljäsnes korvauksena edellä mainitun oikeuden käyttämisestä. Näin ollen lakiehdotuksen mukainen maksu on asiallisesti yhdistelmä voimassa olevan lain mukaisesta kalastuksenhoitomaksusta ja pilkintämaksusta. Maksujärjestelmän joustavoittamiseksi ehdotetaan, että laissa määrättäisiin ainoastaan kalastuksenhoitomaksun enimmäismäärä. Valtioneuvosto voisi enimmäismäärän rajoissa päättää vuosittain perittävän kalastuksenhoitomaksun suuruuden. Maksu voisi olla erilainen maan eri osissa.

Voimassa olevan lain mukaan kuntalainen, joka asuinkunnassaan harjoittaa onkimista, ei ole velvollinen suorittamaan kalastuksenhoitomaksua. Käytännössä mato-ongintaa kuitenkin harjoitetaan kalastuksenhoitomaksua maksamatta varsin yleisesti muuallakin kuin oman kunnan alueella. Myös tulkinnat siitä, milloin kysymyksessä on pysyvä tai tilapäinen asuminen kunnassa, ovat omiaan edistämään käsitystä, että ainakin mato-onginta jo nyt on luonteeltaan jokamiehen oikeus, johon ei liity kalastuksenhoitomaksuvelvollisuutta.

Edellä sanottuun viitaten ehdotetaan, että kalastuksenhoitomaksua ei olisi tarpeen suorittaa, jos henkilö harjoittaa onkimista, josta säädettäisiin asetuksella.

89 §. Kalastuksenhoitomaksun suorittanut saa nykyisin tositteeksi maksusta kalastuskortin ja pilkintämaksun suorittanut pilkintäkortin. Kortit on pidettävä mukana kalastettaessa ja vaadittaessa esitettävä kalastusvalvojalle ja vesialueen omistajalle.

Voimassa olevan lain mukaan todisteeksi kalastuksenhoitomaksun suorittamisesta asianomainen saa kalastuskortin. Tämä on rajoittanut maksun suorittamisen tapoja, koska ainoa hyväksyttävä todistus nykyisen lain 90 §:n 1 momentin mukaan on maksutapahtumaan liittyen annettu kalastuskortti. Maksun suorittamisen helpottamiseksi ehdotetaan säädetäväksi, että *todistus* kalastuksenhoitomaksun suorittamisesta on pidettävä mukana kalastusta harjoitettaessa. Tarkoituksena on säätää asiaan liittyvistä teknisistä kysymyksistä tarkemmin asetuksella.

90 §. Nykyinen kalastuksenhoitomaksu peritään valtiolle yleisiin kalataloudellisiin tarkoituksiin käytettäväksi. Pilkintämaksut sensijaan jaetaan vähentämättöminä kalavesien omistajille.

Kalastuksenhoitomaksut ja nykyiset pilkin-

tämaksut ehdotetaan yhdistettäväksi, jolloin osa uudesta kalastuksenhoitomaksusta olisi omistajille tulevaa osaa, osa tulisi valtiolle, osa neuvontajärjestöille ja osa kalastusalueille siten kuin 91 §:ssä ehdotetaan. Samalla lopetettaisiin nykyisten kalastusaluemaksujen periminen. Maksujärjestelyllä pyritään edistämään virkistyskalastusta sekä saattamaan maksujen suoritusvelvollisuus niille, jotka käyttävät hyväkseen neuvontapalveluja tai muutoin hyötyvät kalastuksen harjoittamisesta. Osa maksuista olisi edelleenkin kalaveden käytöstä omistajille tulevaa korvausta.

Kalastuksenhoitomaksuina perittävät varat ehdotetaan tulouttaviksi valtion talousarvioon kuten nykyisinkin. Talousarvion menopuolelle olisi vastaavasti vuosittain edelleenkin otettava kalatalouden edistämiseen määräraha, jonka suuruus määräytyisi kertyneiden kalastuksenhoitomaksujen määrän perusteella. Varojen keskitetty kerääminen ja jakaminen on tarkoituksenmukaista kustannussyistä.

91 §. Kalastuksenhoitomaksut tuloutetaan nykyisin valtion talousarvioon, jonka menopuolella on vastaavansuuruinen määräraha kalatalouden edistämiseen. Määrärahasta on jaettu osa kalastuspiireille. Piirien tehtävänä on ollut jakaa varat yhdenmukaisin perustein vahvistamansa käyttösuunnitelman mukaisesti kalavesien hoitoon ja valistustoimintaan. Osa varoista on käytetty kolmen pohjoisimman kunnan kalavesien hoitoon ja alueen muuhun kalatalouden edistämiseen. Varoista on maksettu myös yleisen kalatalouden erityistarpeista aiheutuneita menoja sekä kalastuskorttien painamisesta ja levittämisestä aiheutuneita kuluja.

Pilkintämaksut tuloutetaan niin ikään valtion talousarvioon, jonka menopuolella on vastaavan suuruinen määräraha vesialueen omistajille jaettavaksi. Varojen jakoperusteena ovat kalaveden pinta-ala, sen hyväksi suoritettut hoitotoimenpiteet, siihen kohdistuva kalastusrasitus sekä valvonnan tarpeet.

Kalaveden pinta-alan huomioon ottaminen pilkintämaksujen jakoperusteena on todettu erityisesti merialueilla epäoikeudenmukaiseksi, koska omistetut vesialueet ulottuvat usein kauas merelle ja ovat pinta-alaltaan suuria. Pilkintää harrastetaan kuitenkin rannan tuntumassa ja rannikkovesien kalakantaa rasittaen. Arvostelua on myös herättänyt pilkintämaksujen jakaminen vesialueen omistajille silloinkin, kun omistetuilla vesillä on onginta- ja pilkintäkielto.

Käytännön ongelmana pilkintämaksujen jakamisessa ovat olleet pienet maksupalautukset. Yksittäiselle omistajalle jaettava maksuosuus on saattanut jäädä niinkin pieneksi, että sen maksamisesta aiheutuvat pankkikulut ovat ylittäneet suoritetun maksun määrän. Maksujen pienenä eräänä syynä on ollut vesialueiden jakaminen paikoin hyvin pieniksi, jolloin omistajakunta on vastaavasti lukumääräisesti kasvanut. Varojen jakaminen on näissä tilanteissa ollut tarkoitustaan vastaamatonta ja myös sangen työlästä.

Ehdotettuun uuteen kalastuksenhoitomaksuun sisältyvät sekä nykyinen valtiolle tuleva kalastuksenhoitomaksu että omistajille jaettava pilkintämaksu. Varojen jako ehdotetaan järjestettäväksi siten, että varoista jaettaisiin osa vesialueiden omistajille, osa kalastusalueille ja osa kalatalouden neuvontajärjestöille. Vesialueiden omistajille maksettava osa olisi korvausta kalaveden käytöstä. Maa- ja metsätalousministeriö ja maaseutuelinkeinopiirit ministeriön määräämissä rajoissa päättäisivät varojen käytöstä yleisiin kalataloudellisiin tarkoituksiin loppuosan osalta. Varojen jakamisen ja jakoperusteiden tarkistamisen helpottamiseksi tulisi jakoperusteiden tarkempi määrääminen jättää maa- ja metsätalousministeriölle.

Maksuja käytettäisiin samoihin tarkoituksiin kuin nykyistä kalastuksenhoitomaksua ja pilkintämaksuja. Aikaisemmasta poiketen kalastuksenhoitomaksusta jaettaisiin kuitenkin osa kalatalouden neuvontajärjestöille ja kalastusalueille. Nykyisistä kalastusaluemaksuista vastaavasti luovuttaisiin. Valtion talousarviossa ei liioin osoitettaisi muita varoja neuvontajärjestöjen toiminnan rahoitukseen.

Pykälässä ehdotetaan lisäksi, että maa- ja metsätalousministeriö voisi asettaa varojen käytön osalta tulostavoitteita sikäli, kuin kysymys on varojen käytöstä yleishyödyllisiin tehtäviin.

Pienten maksuerien jakamista omistajille ei voida kustannussyistä pitää tarkoituksenmukaisena, minkä vuoksi enintään 200 markan suuruisia erä ei tarvitsisi jakaa. Varat ehdotetaan tältä osin jätettäväksi kalastusalueiden käytettäväksi.

Omistajille kertyvän maksuosuuden arvioidaan kohoavan aikaisempaan nähden noin 5—6 miljoonalla markalla. Kalastusalueille varoista tulisi arviolta 55 000 markkaa kalastus- aluetta kohti. Kalatalouden edistämiseen ja neuvontajärjestöjen tukemiseen käytettävissä

oleva määrä jäänee jotakuinkin samalle tasolle, kuin niille valtion talousarviosta ja kalastuksenhoitomaksuista myönnetty tuki.

Maksujärjestelmän uudistamisen tarkoitusta ja tarpeellisuutta on selostettu tarkemmin edellä kohdissa 2.5 ja 3.1 sekä 8, 88 ja 90 §:n perusteluissa.

93 §. Maa- ja metsätalousministeriön toimivaltaa on lain 37 ja 38 §:ssä tarkoitettujen lupien ja rajoitusten osalta ehdotettu siirrettäväksi maaseutuelinkeinopiireille. Pykälän 1 momentin 1 kohtaa ehdotetaan vastaavasti tarkistettavaksi.

Kalanviljelylaitoksissa, kasvatuslammikoissa ja kalanviljelyä varten erotetuissa vesistönsisäsa kasvatetaan siirtoistutuksia varten myös ravunpoikasia. Lain 92 §:ssä tarkoitettu rauhoitusaikaa ja alamittaisia rapuja koskeva myyntikielto tulisi poistaa myös siirtoistutuksia varten kasvatettujen rapujen osalta. Pykälän 1 momentin 2 kohtaa ehdotetaan tältä osin tarkistettavaksi.

105 §. Maaseutuelinkeinopiiri voi kieltää kalastusoikeuden käyttämisen, mikäli kalastusta tai ravustusta harjoitetaan siten, että kala- tai rapukannan säilyminen vaarantuu tai se ilmeisesti on vahingoksi toisen kalastukselle tai haitaksi kalastuksenhoitotoimenpiteille. Maaseutuelinkeinopiirin päätökseen saa hakea muutosta valittamalla. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että valitusviranomaisena olisi maa- ja metsätalousministeriön sijasta ministeriön yhteydessä toimiva maaseutuelinkeinojen valituslautakunta.

115 §. Pykälän 1 momentti sisältää maaseutuelinkeinohallinnon uudelleen organisointiin liittyvän teknisluonteisen muutoksen.

119 §. Onkiminen ja pilkkiminen on kielletty lohi- ja siikapitoisten vesistöjen koski- ja virtapaikoissa. Pykälässä määritellään loheksi katsottavat kalalajit sekä se, milloin vesistö katsotaan lohi- tai siikapitoiseksi. Eräisiin vesiin on nyttemmin istutettu runsaasti kirjolohta, joka voidaan kalastuksellisesti katsoa lohen veroiseksi arvokkaaksi kalalajiksi. Kirjoloji (Oncorhynchus mykiss) on kuitenkin varsinaisista lohikaloista (Salmo salar) erillinen kalalaji. Istustustoimenpiteiden turvaamiseksi kirjoloji ehdotetaan lisättäväksi loheksi katsottaviin kalalajeihin.

129 §. Vuoden 1982 kalastuslain soveltaminen ehdotetaan ulotettavaksi myös Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kuntien alueelle, koska tarvetta erillisen kalastuslainsäädännön sovel-

tamiseen ei kyseisen alueen osalta enää ole. Tältä osin viitataan lisäksi edellä kohdan 2.5. viimeisessä kappaleessa esitettyyn. Kalastuslain soveltamisalan mainittu laajentaminen ei aiheuta muutosta niihin kalastusoikeuksiin, jotka Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kunnissa asuvilla lainsäädännön nojalla muutoin on. Pykälän 4 momentti ehdotetaan mainituilla perusteilla kumottavaksi.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Lakiehdotukseen sisältyy voimassa olevan lainsäädännön edellyttämät säännökset siitä, mistä asioista voidaan säätää asetuksella sekä säännökset asian ratkaisevasta viranomaisesta tai toimielimestä. Ehdotettujen organisaatiouudistusten ja tehtävien delegoinnin vuoksi on myös kalastusasetuksen tarkistaminen tarpeellista.

Asetuksella säädettäisiin muun muassa maksuttomaksi katsottavasta ja muusta onkimisesta (4 §), ammattikalastajia tai virkistyskalastajia edustavista järjestöistä (30 §), kalastusalueen toimielimistä maaseutuelinkeinopiirille tehtävistä ilmoituksista (31 §), tehtävien delegoinnista piirihallinnolle (45 §), kalastusaluehallintoa ja kalastusta valvoville viranomaisille tehtävistä ilmoituksista (55 §), alamittaisena tai rauhoitusajana pyydetyn saaliin merkitsemisestä perittävistä maksuista (46 §:n 2 mom.) ja kalastuskortista (52 §). Asetuksen 10, 12 ja 14 §:ää on lisäksi tarpeen tarkistaa kalastusalueorganisaation muutoksia vastaavalla tavalla.

Kalastusalueen jäsenistöä ja heidän edustuksensa määrätymistä koskeva 29 § sekä asiakirjakaavojen vahvistamista ja lomakkeiden saatavana pitämistä koskeva 57 § voidaan tarpeettomana kumota.

Kalastusalueen ohjesäännöllä, jonka maaseutuelinkeinopiiri vahvistaisi, voitaisiin kalastusalueen kokoukselle kuuluvia tehtäviä siirtää kalastusalueen hallitukselle ja hallitukselle kuuluvia tehtäviä isännöitsijälle. Kalastusalueen kokouksen tulisi kuitenkin aina käsitellä lain 75 §:n 2—6 kohdassa tarkoitettut asiat.

Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kunnissa asuvien henkilöiden asema ja vaikutusmahdollisuudet kalastuksen järjestämisessä pyritään alemmanasteisilla säännöksillä turvaamaan vastaavalla tavalla kuin tähänkin asti. Tämän vuoksi on tarkoitus muun muassa säätää, että

pohjoisten kuntien kalatalouskysymyksiä käsittelevät neuvottelukunnat säilytetään.

3. Voimaantulo

Kalastuksenhoitomaksut peritään ja niistä kertyvät tulot käytetään kalenterivuositain. Tämän vuoksi on välttämätöntä, että laki saatetaan voimaan lain vahvistamisen jälkeen ensiksi seuraavan vuoden alusta. Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan vuoden 1994 alusta.

Suomi on tehnyt Norjan kanssa sopimuksen Tenojoen ja sen sivuvesistöjen kalastuksesta. Sopimus on saatettu voimaan 1 päivästä tammikuuta 1990 lukien Norjan kanssa Tenojoen kalastuspiirin yhteisestä kalastussäännöstä tehdyn sopimuksen ja siihen liittyvän kalastussäännön eräiden määräysten hyväksymisestä annetulla lailla (93/89) sekä Norjan kanssa Tenojoen kalastuspiirin yhteisestä kalastussäännöstä tehdyn sopimuksen ja siihen liittyvän kalastussäännön voimaansaattamisesta sekä sopimuksen ja kalastussäännön eräiden määräysten hyväksymisestä annetun lain voimaantulosta annetulla asetuksella (94/89). Sopimus sisältää muun muassa sitoumuksen siitä, että sopimuspuolet saattavat Tenojoen kalastuspiirin sivuvesistöjä varten voimaan erillisiä säännöksiä kalastamisesta Tenojoen sivuvesistöissä. Nämä säännökset on annettu kalastuslain (503/51) 49 §:n nojalla annetulla asetuksella Tenojoen kalastuspiirin sivuvesistöjen kalastussäännöstä (405/90). Edellä mainittu rajavesisopimus ja vanhan kalastuslain nojalla annettu asetus (405/90) ovat Suomea kansainvälisesti sitovia, minkä vuoksi asetus tulee jättää edelleen sovellettavaksi. Voimaantulosäännökseen on otettu tätä koskeva säännös.

Suomen ja Norjan välinen sopimus Näätämonjoen kalastusalueen kalastuksesta on saatettu voimaan erillisellä lailla (376/78) ja sen nojalla annetulla asetuksella (377/78). Sopimus ja siihen sisältyvä Näätämonjoen kalastussääntö jäävät edelleen voimaan. Tornion- ja Muonionjokia koskeva Suomen ja Ruotsin välinen rajajokisopimus sekä siihen sisältyvä Tornionjoen kalastusalueen kalastussääntö on niinkään saatettu voimaan erillisellä lailla (902/71) ja sen nojalla annetulla asetuksella (903/71). Nämä säännökset jäävät myös edelleen voimaan. Inarinjärven ja sen sivuvesistöjen kalastussäännöstä annettu asetus (1337/90) perustuu

sensijaan yksinomaan kumottavan kalastuslain (503/51) 49 §:ään ja sen soveltaminen päättyy tämän lain voimaan tullessa.

Vuodelta 1993 ja sitä aikaisemmalta ajalta kertyneisiin pilkintämaksuihin sisältyy maksujen keräämisestä valtiolle aiheutuneet kustannukset, jotka ovat vuosittain noin 2 000 000 markkaa. Kannosta aiheutuneet kustannukset tuloutetaan valtiolle. Pilkintämaksuista on osa vielä jakamatta sen vuoksi, että eräiden vesialueiden omistus on epäselvä. Lisäksi vuoden 1993 pilkintämaksukertymä tulee jakoon vasta vuoden 1994 puolella. Mainituista syistä ennen tämän lain voimaan tuloa kertyneisiin pilkintämaksuihin ehdotetaan sovellettavaksi aikaisempaa lakia ja sen nojalla annettuja määräyksiä.

Ehdotettu laki sisältää säännöksiä, joilla toimivaltaa siirretään eräiden lupa-asioiden osalta toiselle viranomaiselle tai viranomaiselta kalastusalueelle. Voimassa olevat luvat tulisi säilyttää entisin ehdoin voimassa lupakauden loppuun saakka. Voimaantulosäännökseen on otettu tätä koskevat säännökset.

Kalastusalueiden ohjesäännöt on tarpeellista uudistaa vastaamaan ehdotettua lakia. Ennen tämän lain voimaantuloa järjestäytyneille kalastusalueille ehdotetaan varattavaksi lain voimaan tulosta laskettava yhden vuoden aika, jonka kuluessa uusi ohjesääntö olisi annettava maaseutuelinkeinopiirin vahvistettavaksi.

Kalastuslainsäädännön tarkistaminen maan kolmen pohjoisimman kunnan osalta saattaa merkitä sitä, että aikaisemmin lailliseksi katsottu pyydys ei enää vastaa voimassa olevan lain tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä. Koska pyydysten uusiminen voi vatia kalastuksen harjoittajalta suuriakin kustannuksia, voimaantulosäännöksessä ehdotetaan, että kolmessa pohjoisimmassa kunnassa asuvilla olisi lupa käyttää aikaisemmin hankkimaansa laillista pyydyistä vuoden 1998 loppuun saakka.

Toimivallan siirtämisestä, kalastusalueiden organisaation järjestämisestä ja erityisesti maksujärjestelmän uudistamisesta aiheutuu tehtäviä, jotka edellyttävät hallinnollisia järjestelyjä jo ennen lain voimaantuloa. Tämän vuoksi ehdotetaan, että jo ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöön panemiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin.

4. Säättämisyjärjestys

Onkimisesta ja pilkkimisestä perittävien maksujen osalta on jo voimassa olevaa kalastuslakia säädettäessä katsottu, että pilkintämaksu sinällään ei vaikuta lain säätämiskysymyksen arviointiin. Kalastuslain 8 §:n 1 ja 4 momenttiin, 9 §:n 2 momenttiin, 10 §:n 1 momenttiin, 11 §:ään ja 39 §:ään sisältyvät rajoitus- ja kieltoäännökset huomioon ottaen yleisestä onkimis- ja pilkkimisoikeudesta voitiin säätää tavallisella lailla.

Esitys tarkoittaa sitä, että veronluonteinen valtakunnallinen 30 markan suuruinen kalastuksenhoitomaksu ja läänikohtaiset 45 markan suuruiset pilkintämaksut yhdistetään ja niiden sijaan peritään yksi valtakunnallinen kalastuksenhoitomaksu. Valtioneuvosto määräisi vuosittain perittävän maksun suuruuden, joka olisi enintään 200 markkaa vuodessa. Maksu voitaisiin määrätä erisuuruiseksi maan eri osissa.

Maksujärjestelmän uudistamisella ei laajenneta kalastusoikeuden asiallista sisältöä. Sensijaan maksuvelvollisuus laajenisi siten, että myös yksinomaan omistamallaan vesialueilla kalastavat henkilöt joutuisivat suorittamaan korotetun maksun.

Kalastuksenhoitomaksu ei ole vastike valtion virkatoimesta tai toimituskirjasta eikä valtion yleisen laitoksen käyttämisestä, vaan sitä on pidettävä veron luonteisena ainakin siltä osin, kuin maksua ei palauteta kalavesien omistajille. Valtioneuvosto voisi myös korottaa maksua, joten kysymyksessä on myös veron suuruudesta määrääminen lain tasoa alempana. Kalastuksenhoitomaksua ei jaettaisi kalaveden omistajalle silloin, kun omistajalle jaettava määrä olisi enintään 200 markkaa. Kalaveden omistajan sijasta maksun saajana olisi tällöin omistajiin läheisesti liittyvä kalastusalue, joka voi omistajien valtuuttamana hoitaa muun muassa kalavesien hoitovelvoitteen. Mainituista syistä ehdotetut 88 ja 91 § tulisi säätää valtiopäiväjestyksen 67 §:n mukaisessa järjestyksessä. Muilta osin laki voitaisiin säätää tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

kalastuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä säädetyllä tavalla,

kumotaan 16 päivänä huhtikuuta 1982 annetun kalastuslain (286/82) 9 §:n 2 momentti, 44 §, 80 §:n 1 momentti, 83 § ja 129 §:n 4 momentti;

muutetaan 3 §:n 2 ja 3 momentti, 6 §:n 3 momentti, 7 §:n 2 momentti, 8 §:n 1 momentti, 11 §, 16 §:n 2 momentti, 21 §, 26 §:n 2 ja 4 momentti, 32 §:n 2 ja 3 momentti, 35 §:n 2 momentti, 37 ja 38 §, 43 §:n 1 momentti, 45 ja 46 §, 47 §:n 1 momentti, 49 §:n 2 momentti, 50 §:n 2 momentti, 70—78 §, 81 §:n 1 ja 3 momentti, 82 §:n 2 momentti, 85 §:n 1 ja 3 momentti, 88—91 §, 93 §:n 1 momentti, 105 §:n 2 momentti, 115 §:n 1 momentti ja 119 §:n 1 momentti sekä

lisätään lakiin uusi 77 a § seuraavasti:

3 §

Kalatalouden edistämistä ja muiden 1 §:ssä tarkoitettujen tavoitteiden toteuttamista varten vesialueet jaetaan niiden omistussuhteista sekä kunnallisesta jaotuksesta riippumatta kalastus-alueisiin.

Valtion kalataloushallintoa hoitaa maa- ja metsätalousministeriö. Kalatalouden piirihallintoviranomaisina toimivat maaseutuelinkeinopiirit.

6 §

Milloin ammattimaisesti harjoitettavan kalastuksen tarve sitä edellyttää, voi maaseutuelinkeinopiiri tällaisen kalastuksen harjoittamista varten vuokrata 1 momentissa tarkoitettulla vesialueella vesialueella olevan lohien tai taimenen pyyntipaikan taikka antaa määräajaksi luvan sen käyttämiseen. Maaseutuelinkeinopiiri voi myös myöntää luvan kotitarvetai virkistyskalastukseen sanotulle alueelle muullekin kuin 1 momentissa tarkoitettulle ulkomaalaiselle.

7 §

Muusta kalastuksesta 1 momentissa mainitulla vesialueella päättää kalastusalue. Jos vesialue kuuluu kahteen tai useampaan kalastusalueeseen, kalastusalueet päättävät asiasta yhteisesti. Päätöstä tehtäessä on otettava huomioon erityisesti ammattikalastajien tarpeet.

8 §

Sen lisäksi, mitä 6 §:n 1 momentissa ja 7 §:n 1 momentissa säädetään kalastamisesta yleisellä vesialueella, on jokaisella oikeus muullakin

vesialueella harjoittaa onkimista ja pilkkimistä lukuun ottamatta lohi- ja siikapitoisten vesistöjen koskia ja virtapaikkoja sekä niitä vesialueita, joilla kalastaminen on muun säännöksen nojalla kielletty. Onginta- ja pilkintäkilpailuja ja muita vastaavia järjestettyjä tilaisuuksia varten on saatava myös kalastusoikeuden haltijan lupa.

11 §

Jos 1 §:ssä mainitut tavoitteet tai erityiset syyt vaativat, on maaseutuelinkeinopiirillä oikeus määrättyllä alueella rajoittaa 8 §:ssä tarkoitettua kalastusta tai 9 §:ssä tarkoitettujen lupien myöntämistä taikka kieltää ne määräajaksi.

Kalastusalue voi vesialueen omistajan pyynnöstä tai omasta aloitteestaan kalaveden tuoton pienuuden vuoksi tai muusta pätevästä syystä määrätä 1 momentissa tarkoitettua kieltoa tai rajoituksen enintään vuoden ajaksi.

16 §

Milloin jonkin vesialueen käyttämättä jättäminen olennaisesti vaikeuttaisi vesistön kalakantojen hoitoa tai sen kalataloudellista hyväksikäyttöä, kalastusalue voi kehottaa vesialueen omistajaa antamaan sen vuokralle ammattimaisesti harjoitettavaa kalastusta varten.

21 §

Kalastusta ammattinaan harjoittavalla on valtiolle kuuluvilla meren rannoilla, saarilla ja luodoilla, joita ei ole varattu muuhun käyttöön, oikeus saada maaseutuelinkeinopiirin osoituksen mukaan ja sen vahvistamin koh-

tuullisin ehdoin vuokralle maa-alue kalastuksessa tarvittavia säilytystiloja ja pyydysten kuivattamista sekä ammatin harjoittamista varten välttämätöntä tilapäistä majoittumista varten.

26 §

Kalastusta ei saa harjoittaa voima- ja muuhun laitokseen vettä johtavassa kanavassa eikä sadan metrin matkalla vesistön poikki rakennetun padon alapuolella. Kalastusalue voi, milloin kalakannan turvaaminen sitä edellyttää, kieltää kalastuksen padon alapuolella pitemmältikin kuin sadan metrin matkalla samoin kuin patoaltaassa padon yläpuolella sekä tekojärvestä ja muussa tekoaltaassa.

Kalastusalue voi sopiviksi katsomillaan ehdoilla myöntää helpotuksia kiellostä harjoittaa kalastusta 1 ja 2 momentissa tarkoitetuilla alueilla.

32 §

Kalastusalue voi antaa määräajaksi tiettyä vesialuetta koskevia asetuksista poikkeavia määräyksiä pyydysten sallitusta silmäkoosta, jos 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden saavuttaminen sitä erityisesti vaatii.

Edellä 2 momentissa mainitusta syystä kalastusalue voi myös määräajaksi kieltää muunkin kuin langasta kudotun, muutoin luvallisen pyydysten käyttämisen tai sitä rajoittaa.

35 §

Kalastusalue voi määrättyllä vesialueella määrätä 1 momentissa tarkoitettua mitan tietyle kala- tai rapulajille tai määrätä, että sanottu mitta on asetuksella säädettyä mittaa suurempi, jos se on tarpeen 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi.

37 §

Maaseutuelinkeinopiirillä on erityisestä syystä oikeus tiettyä vesistöaluetta tai sen osaa varten määräajaksi tai toistaiseksi antaa asettamallaan ehdoilla lupa tässä laissa tai sen nojalla annetussa asetuksessa taikka niiden nojalla annetulla päätöksellä:

1) kielletyn pyydysten tai kalastustavan käyttämiseen;

2) rauhoitetun kalan tai ravun pyydystämiseen sen rauhoitusaikana; taikka

3) säädettyä tai määrättyä mittaa pienemmän kalan tai ravun pyydystämiseen.

Milloin tietyllä vesialueella vallitsevat erityiset olosuhteet tai tärkeät kalakannan hoitoon liittyvät näkökohdat sitä edellyttävät, kalastusalue voi määräajaksi kieltää tietynlaisen pyydysten tai kalastustavan käyttämisen sanotulla alueella.

38 §

Maaseutuelinkeinopiiri voi siirtoistutusta, kalanviljelytoimintaa, tutkimustyötä tai muuta kalaveden hoitoon liittyvää tarkoitusta varten antaa määräämillään ehdoilla ja kalastusoikeuden haltijan suostumuksella määräajaksi luvan pyydystää kaloja tai rapuja tästä laista taikka sen nojalla annetuista säännöksistä ja määräyksistä poiketen. Tällaista lupaa ei saa siirtää toiselle.

43 §

Kalastusalue voi 1 §:ssä mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi, jollei muita keinoja ole sopivasti käytettävissä, perustaa enintään kymmeneksi vuodeksi rauhoituspiirin vesialueelle, jossa arvokkaat kalalajit kutevat tai oleskelevat tai jota ne käyttävät kulkutienään.

45 §

Rauhoituspiirin rajat voidaan selvittää kalastusalueen hakemuksesta suoritettavassa maanmittaustoimituksessa. Toimituksen suorittaa toimitusinsinööri ilman uskottuja miehiä ja siihen on muuten sovellettava, mitä jakolaissa säädetään rajankäynnistä. Toimituksen kustannukset maksetaan, jollei valtio ota niitä suoritaakseen, kalastusalueen varoista.

Kalastusalue on tarpeen mukaan velvollinen huolehtimaan siitä, että rauhoituspiirin rajat on asianmukaisesti merkitty.

Rauhoituspiirin käyttöä koskevista rajoituksista on kalastusalueen tiedotettava noudattamalla, mitä julkisista kuulutuksista säädetään, sekä tarpeen mukaan sijoittamalla ilmoitustauluja rauhoitetun vesialueen ympäristöön. Kalastusalueen on myös huolehdittava edellä mainittujen rajoitusten noudattamisen valvonnasta.

46 §

Rauhoituspiiri voidaan lakkauttaa kalastusalueen päätöksellä. Päätös tulee voimaan, kun kalastusalue on siitä tiedottanut noudattaen, mitä julkisista kuulutuksista säädetään.

Rauhoituspiirin lakkaaminen poistaa alueen käyttöä koskevat rajoitukset.

47 §

Milloin kaavoituksen toteuttamista, liikenneolojen järjestelyä tai muuta tärkeätä yleistä tarkoitusta varten rauhoituspiiri olisi osaksi tai kokonaan lakkautettava tai sen käyttöä koskevia rajoituksia muutettava eikä kalastusalue ole suostunut tätä tarkoittavaan esitykseen, voi asianomainen viranomaisena hakea vesioikeudelta piirin lakkauttamista.

49 §

Jollei kalastuskunta ole järjestäytynyt, se toimii yhteisäluelain (758/89) mukaisesti.

50 §

Kokouskutsun sisällöstä ja sen tiedottamisesta kalaveden osakkaille on vastaavasti voimassa, mitä yhteisäluelain 11 ja 12 §:ssä säädetään. Kokouksen kustannukset suoritetaan kunnan varoista ja kunta voi periä ne kalastuskunnalta. Jos kaikki osakkaat kokoontuvat ilman kokouskutsua, on kokous kuitenkin päätösvaltainen.

70 §

Kalastusalueen toimielimiä ovat kalastusalueen kokous, kalastusalueen hallitus ja isännöitsijä.

71 §

Kalastusalueen jäseniä ovat kalastuskunnat, vesialueen omistajat, kalastusalueella toimivat ammattikalastajien järjestöt ja kalastusalueella toimivat virkistyskalastajien eduista huolehtivat järjestöt.

Asetuksella säädetään tarkemmin 1 momentissa tarkoitetuista järjestöistä.

72 §

Kalastusalueen päätoimialueella käytetään kalastusalueen kokous. Kokous pidetään vähintään kerran vuodessa.

Kalastusalueen ylimääräinen kokous pidetään, kun kalastusalueen kokous on niin päätänyt, kalastusalueen hallitus katsoo sen tarpeelliseksi tai kun vähintään kymmenesosa kalastusalueen jäsenistä määrätyn asian käsittelemistä varten sitä kirjallisesti pyytää halli-

tukselta tai se on tarpeen 85 §:ssä tarkoitetun oikaisuvaatimuksen käsittelyä varten.

73 §

Kalastusalueen kokoukseen saavat kalastusalueen jäsenet lähettää edustajia seuraavasti:

1) kalastuskunta, jossa on vesialuetta vähintään 50 hehtaaria, saa lähettää yhden edustajan;

2) kalastuskuntiin kuulumattomien, pinta-alaltaan vähintään 50 hehtaarin suuruisen vesialueiden omistajat saavat kukin lähettää yhden edustajan;

3) muiden kuin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen vesialueiden omistajat saavat kylittäin lähettää yhden yhteisesti valitseman edustajan;

4) ammattikalastajajärjestöt saavat lähettää kukin yhden edustajan; ja

5) virkistyskalastajia edustavat järjestöt saavat kukin lähettää yhden edustajan.

Asetuksella säädetään tarkemmin 1 momentin 4 ja 5 kohdassa tarkoitetuista järjestöistä.

74 §

Kalastusalueen kokouksessa on kullakin kalastusalueen jäsenellä yksi ääni. Kokous valitsee itselleen puheenjohtajan.

Kokouksen päätökseksi tulee se mielipide, jota on kannattanut yli puolet annetuista äänistä. Vaaleissa tulevat valituiksi eniten ääniä saaneet. Äänten mennessä tasan ratkaisee kokouksen puheenjohtajan mielipide, paitsi vaalissa arpa.

75 §

Kalastusalueen kokous:

1) ratkaisee tämän lain 7 §:n 2 momentissa, 11 §:n 2 momentissa, 16 §:n 3 momentissa, 26 §:n 2 ja 4 momentissa, 32 §:n 2 ja 3 momentissa, 37 §:n 2 momentissa, 43 §:ssä, 46 §:n 1 momentissa sekä 79 ja 81 §:ssä tarkoitettut asiat;

2) vahvistaa kalastusalueen ohjesäännön ja sen muutoksen;

3) valitsee kalastusalueen hallituksen jäsenet;

4) vahvistaa kalastusalueen vuotuisen toiminta- ja varainkäyttösuunnitelman sekä vuotaita pitempää aikaa koskevan toimintasuunnitelman;

5) päättää kalastusalueen tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle; sekä

6) päättää hallituksen päätöksen oikaisemisesta.

75 a §

Maaseutuelinkeinopiiri kutsuu koolle kalastusalueen ensimmäisen kokouksen sen jälkeen kun kalastusalueen rajat on vahvistettu.

76 §

Kalastusalueen hallitukseen kuuluu enintään kymmenen kalastusalueen kokouksen valitsemaa jäsentä, joista kalastusalueen kokous valitsee yhden hallituksen puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi.

Hallituksen jäsenen toimikausi on kolme vuotta. Jos jäsen eroaa tai pysyvästi estyy tehtävänsä hoitamasta, valitaan hänen tilalleen uusi jäsen jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Hallituksen jäsenistä valitaan vuosittain kolmannes.

Hallitus on toimivaltainen, kun kokouksen puheenjohtaja ja vähintään puolet muista jäsenistä on kokouksessa läsnä.

77 §

Kalastusalueen hallituksen tehtävänä on:

1) ratkaista 16 §:n 2 momentissa ja 45 §:ssä mainitut asiat;

2) valmistella kalastusalueen kokouksessa käsiteltävät asiat ja panna kalastusalueen päätökset täytäntöön;

3) kalastusalueen ja viranomaisten päätösten ja määräysten tiedoksianto;

4) huolehtiminen tämän lain mukaisesta kalastuksen valvonnasta ja kalastusvalvojien asettamisesta sekä kalastusalueelle kuuluvista muista käytännön asioista; ja

5) ottaa ja erottaa kalastusalueen toimihenkilöt.

Ohjesääntö sekä käyttö- ja hoitosuunnitelma

77 a §

Kalastusalueen ohjesäännössä annetaan tarkempia määräyksiä kalastusalueen kokouksessa noudatettavasta menettelystä, äänestysluettelosta, kokouksessa käsiteltävistä asioista sekä hallituksen ja isännöitsijän tehtävistä.

Kalastusalueen kokoukselle kuuluvia tehtäviä, 75 §:n 2—6 kohdassa tarkoitettuja asioita lukuun ottamatta, voidaan kalastusalueen ohjesäännöllä siirtää kalastusalueen hallitukselle.

Kalastusalueen ohjesäännössä voidaan kalas-

tusalueen hallitukselle tämän lain mukaan kuuluvia tehtäviä siirtää isännöitsijälle.

78 §

Kalastusalueen ohjesäännössä on mainittava:

1) kalastusalueen nimi ja sen hallinnon kotipaikka sekä yleispiirtein ne vesialueet, jotka kalastusalue käsittää;

2) miten edustajat kalastusalueen kokoukseen valitaan;

3) milloin kalastusalueen kokoukset on pidettävä;

4) miten kalastusalueen kokoukset kutsutaan koolle ja miten asiat käsitellään;

5) miten hallituksen jäsenten toiminta ja asioiden käsittely on järjestetty;

6) miten asiakirjat kalastusalueen puolesta allekirjoitetaan;

7) kalastusalueen toimihenkilöt, näiden tehtävät ja palkkaus sekä miten heidät otetaan toimeen;

8) varojen käytön ja tilinpidon perusteet, toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen laatimisen aika sekä tilintarkastuksen suorittaminen;

9) tiedoksiantojen suorittamistapa; sekä

10) muut kalastusalueen toiminnan kannalta tarpeelliset seikat.

Ohjesäännön valmisteleo kalastusalue ja vahvistaa maaseutuelinkeinopiiri.

81 §

Kunkin kalastusalueen tulee hyväksyä käyttö- ja hoitosuunnitelma päätöksellä, jota kannattaa vähintään kaksi kolmasosaa läsnä olevista kalastusalueen jäsenistä. Jollei ehdotusta saada edellä mainitulla ääntenenemmistöllä hyväksytyksi, ehdotus on alistettava maaseutuelinkeinopiiriin vahvistettavaksi. Maaseutuelinkeinopiiri voi, nojautuen 79 §:n säännöksiin, tehdä ehdotukseen välttämättömäksi havaitut muutokset.

Maaseutuelinkeinopiirin 1 momentin nojalla tekemään päätökseen saa kalastusalueen jäsen tai kalastusoikeuden haltija, jota asia välittömästi koskee, hakea muutosta valittamalla maa- ja metsätalousministeriön yhteydessä toimivaan maaseutuelinkeinojen valituslautakuntaan kolmenkymmenen päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaamisesta.

82 §

Kalastusoikeuden haltija taikka kalastus-

alueen kokouksen tai kalastusalueen hallituksen jäsen ei ilman perusteltua aihetta saa vaikeuttaa toimenpiteellään tai laiminlyönnillään sanotun suunnitelman toteuttamista.

85 §

Se, jonka oikeutta kalastusalueen kokouksen tai kalastusalueen hallituksen päätös loukkaa, voi vaatia kalastusalueen kokoukselta päätöksen oikaisemista sillä perusteella, että päätös ei ole syntynyt laillisessa järjestyksessä taikka on lain, asetuksen tai kalastusalueen ohjesäännön vastainen taikka poikkeaa siitä, mitä käyttö- ja hoitosuunnitelmassa on määrätty.

Jollei oikaisua suoriteta, voi oikaisun pyytäjä moittia päätöstä kanteella, joka on pantava vireille yleisessä alioikeudessa kuudenkymmenen päivän kuluessa siitä kun asia on kalastusalueen kokouksessa käsitelty. Tuomioistuin voi tällöin päättää, että ennen asian lopullista ratkaisemista moitteenalainen päätös saadaan panna täytäntöön heti, jos siihen on erityistä syytä eikä täytäntöönpano tee muutoksenhaku hyödyttömäksi.

88 §

Jokaisen 18 vuotta täyttäneen henkilön, joka harjoittaa kalan tai ravun pyyntiä, tulee vuosittain suorittaa valtiolle kalastuksenhoitomaksu. Tämä ei kuitenkaan koske sitä, joka harjoittaa mato-ongintaa asetuksella säädettyllä tavalla. Kalastuksenhoitomaksun vahvistaa valtioneuvosto, ja maksu on enintään 200 markkaa vuodessa. Maksu voidaan vahvistaa suuruudeltaan erilaiseksi maan eri osissa.

89 §

Todistus kalastuksenhoitomaksun suorittamisesta on pidettävä mukana kalastusta harjoitettaessa sekä vaadittaessa näytettävä vesialueen omistajalle tai kalastusoikeuden haltijalle tai sille, jonka tehtävänä on valvoa kysymyksessä olevalla alueella kalastuksesta annettujen säännösten ja määräysten noudattamista.

90 §

Valtion talousarvioon otetaan kalatalouden valtakunnalliseen ja alueelliseen edistämiseen vuosittain määräraha, joka vastaa ainakin sitä määrää, mikä kolmen edellisen vuoden aikana kalastuksenhoitomaksun suorittaneiden henkilöiden keskimääräisen lukumäärän perusteella

kalastuksenhoitomaksuina kertyisi. Tarkoitukseen on kuitenkin myönnettävä vähintään se määrä, mikä kalastuksenhoitomaksuina on kertynyt sitä vuotta edeltävänä vuonna, jota varten talousarvio on laadittu.

91 §

Kalastuksenhoitomaksuina kertyneet varat käytetään kalavesien omistajille kalavesien käytöstä maksettaviin korvauksiin, kalastusalue-toiminnan ja kalastusalan järjestöjen toiminnasta, kalatalouden edistämisestä sekä valtiolle maksun kannosta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Jos vesialueen omistajalle 1 momentin mukaan tuleva määrä olisi enintään 200 markkaa, varoja ei jaeta omistajalle vaan annetaan asianomaiselle kalastusalueelle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuihin kalavesien omistajille maksettaviin korvauksiin ja kalastusalueiden toiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen myöntää varat asianomainen maaseutuelinkeinopiiri maa- ja metsätalousministeriön vahvistamien perusteiden mukaan. Muihin 1 momentissa mainittuihin tarkoituksiin käytettävät varat myöntää maa- ja metsätalousministeriö ja maa- ja metsätalousministeriön määräämissä rajoissa maaseutuelinkeinopiiri. Kalastusalueita voidaan käyttää apuna jaettaessa varoja vesialueen omistajille.

Maa- ja metsätalousministeriö voi asettaa 1 momentissa tarkoitettujen varojen käyttöä koskevia tulostavoitteita varojen saajille, ei kuitenkaan vesialueiden omistajille.

93 §

Edellä 92 §:ssä säädetty kielto ei koske:

1) kalaa tai rapua, jota 37 ja 38 §:ssä tarkoitettuna maaseutuelinkeinopiirin luvan nojalla saadaan pyytää rauhoitusaikaa tai alinta mittaa koskevasta säännöksestä tai määräyksestä poiketen; eikä

2) kalaa tai rapua, joka on kasvatettu kalanviljelylaitoksessa, kasvatuslammikossa tai kalanviljelyä varten erotetussa vesistöosassa.

105 §

Maaseutuelinkeinopiirin 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen tyytymätön kalastusoikeuden haltija saa valittaa päätöksestä maa- ja

metsätalousministeriön yhteydessä toimivaan maaseutuelinkeinojen valituslautakuntaan. Maaseutuelinkeinopiirin päätöstä on valituksesta huolimatta kuitenkin heti noudatettava.

115 §

Maaseutuelinkeinopiirille ja kalastusaluehallinnolle kuuluvista tehtävistä huolehtii kalastusvyöhykkeellä se maaseutuelinkeinopiiri, jonka toimialueen kohdalla kysymyksessä oleva osa kalastusvyöhykkeestä sijaitsee. Sanotun toimivallan osalta maaseutuelinkeinopiirien välisen rajan katsotaan jatkuvan samansuuntaisena kalastusvyöhykkeellä.

119 §

Loheksi luetaan, jollei toisin säädetä, myös meritaimen, järvitaimen ja purotaimen eli tamukka sekä kirjolohi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 19 .
Tenojoen kalastuspiirin sivuvesistöjen kalas-

tussäännöstä annettu asetus (405/90) jää kalastuslain (503/51) kumoamisesta huolimatta edelleen voimaan ja sovellettavaksi.

Ennen tämän lain voimaan tuloa kertyneisiin pilkintämaksuihin sovelletaan aikaisempaa lakia ja sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä.

Ennen tämän lain voimaantuloa aikaisempien säännösten nojalla myönnettyt luvat jäävät voimaan lupaehtojen mukaisesti.

Ennen tämän lain voimaantuloa järjestäytyneiden kalastusalueiden on vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta esitettävä maaseutuelinkeinopiirin vahvistettavaksi tämän lain mukaiset ohjesäännöt.

Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kunnissa asuvilla on vuoden 1998 loppuun saakka lupa käyttää aikaisemmin hankkimaansa laillista pyydystä, joka on kalastuslain (286/82) tai sen nojalla annetun säännöksen tai määräyksen vastainen.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöön panemiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 1 päivänä lokakuuta 1993

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Maa- ja metsätalousministeri *Martti Pura*

Laki

kalastuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä säädetyllä tavalla,

kumotaan 16 päivänä huhtikuuta 1982 annetun kalastuslain (286/82) 9 §:n 2 momentti, 44 §, 80 §:n 1 momentti, 83 § ja 129 §:n 4 momentti;

muutetaan 3 §:n 2 ja 3 momentti, 6 §:n 3 momentti, 7 §:n 2 momentti, 8 §:n 1 momentti, 11 §, 16 §:n 2 momentti, 21 §, 26 §:n 2 ja 4 momentti, 32 §:n 2 ja 3 momentti, 35 §:n 2 momentti, 37 ja 38 §, 43 §:n 1 momentti, 45 ja 46 §, 47 §:n 1 momentti, 49 §:n 2 momentti, 50 §:n 2 momentti, 70—78 §, 81 §:n 1 ja 3 momentti, 82 §:n 2 momentti, 85 §:n 1 ja 3 momentti, 88—91 §, 93 §:n 1 momentti, 105 §:n 2 momentti, 115 §:n 1 momentti ja 119 §:n 1 momentti sekä

lisätään lakiin uusi 77 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

Kalatalouden edistämistä ja muiden 1 §:ssä tarkoitettujen tavoitteiden toteuttamista varten vesialueet jaetaan niiden omistussuhteista sekä kunnallisesta jaotuksesta riippumatta kalastusalueisiin. *Kalastusalueen hallinnon toimielimiä ovat sen valtuuskunta ja hallitus.*

Valtion kalataloushallintoa hoitaa maa- ja metsätalousministeriö. Kalatalouden aluehallintoa varten maa on jaettu kalastuspiireihin.

Kalatalouden edistämistä ja muiden 1 §:ssä tarkoitettujen tavoitteiden toteuttamista varten vesialueet jaetaan niiden omistussuhteista sekä kunnallisesta jaotuksesta riippumatta kalastusalueisiin.

Valtion kalataloushallintoa hoitaa maa- ja metsätalousministeriö. Kalatalouden *piirihallintoviranomaisina toimivat maaseutuelinkeinopiirit.*

6 §

Millon ammattimaisesti harjoitettavan kalastuksen tarve sitä edellyttää, voi kalastuspiiri tällaisen kalastuksen harjoittamista varten vuokrata 1 momentissa tarkoitettulla vesialueella olevan lohen tai taimenen pyyntipaikan taikka antaa määräajaksi luvan sen käyttämiseen.

Millon ammattimaisesti harjoitettavan kalastuksen tarve sitä edellyttää, voi *maaseutuelinkeinopiiri* tällaisen kalastuksen harjoittamista varten vuokrata 1 momentissa tarkoitettulla vesialueella olevan lohen tai taimenen pyyntipaikan taikka antaa määräajaksi luvan sen käyttämiseen. *Maaseutuelinkeinopiiri voi myös myöntää luvan kotitarve- tai virkistyskalastukseen sanotulle alueelle muullekin kuin 1 momentissa tarkoitettulle ulkomaalaiselle.*

7 §

Muusta kalastuksesta 1 momentissa mainitulla vesialueella päättää kalastusalueen valtuuskunta. Jos vesialue kuuluu kahteen tai useampaan kalastusalueeseen, on kalastusalueiden valtuuskuntien yhteisesti päätettävä asia. Päätöstä tehtäessä on otettava huomioon erityisesti ammattikalastajien tarpeet.

Muusta kalastuksesta 1 momentissa mainitulla vesialueella päättää *kalastusalue*. Jos vesialue kuuluu kahteen tai useampaan kalastusalueeseen, *kalastusalueet päättävät asiasta yhteisesti*. Päätöstä tehtäessä on otettava huomioon erityisesti ammattikalastajien tarpeet.

Voimassa oleva laki

8 §

Sen lisäksi, mitä 6 §:n 1 momentissa ja 7 §:n 1 momentissa on säädetty kalastamisesta yleisellä vesialueella, on jokaisella kunnassa muutoin kuin tilapäisesti asuvalla oikeus harjoittaa onkimista kunnassa olevalla muulla vesialueella lukuun ottamatta lohi- ja siikapitoisten vesistöjen koskia ja virtapaikkoja sekä niitä vesialueita, joilla kalastaminen on muun säännöksen nojalla kielletty.

Ehdotus

8 §

Sen lisäksi, mitä 6 §:n 1 momentissa ja 7 §:n 1 momentissa säädetään kalastamisesta yleisellä vesialueella, on jokaisella oikeus muullakin vesialueella harjoittaa onkimista ja pilkkimistä lukuun ottamatta lohi- ja siikapitoisten vesistöjen koskia ja virtapaikkoja sekä niitä vesialueita, joilla kalastaminen on muun säännöksen nojalla kielletty. *Onginta- ja pilkintäkilpailuja ja muita vastaavia järjestettyjä tilaisuuksia varten on saatava myös kalastusoikeuden haltijan lupa.*

9 §

Onkimista ja pilkkimistä saa kalastuspiirin alueella 8 §:n 1 ja 4 momentissa mainituin poikkeuksin harjoittaa henkilö, joka on suorittanut tähän kalastukseen mainitulla alueella oikeuttavan pilkintämaksun. Alle 18-vuotiaalla on kuitenkin oikeus pilkintämaksua suorittamatta harjoittaa onkimista ja pilkkimistä kaikkien kalastuspiirien alueella. Mitä tässä momentissa on sanottu onkimisesta ja pilkkimisestä, ei kuitenkaan koske kilpailuja tai muita vastaavia järjestettyjä tilaisuuksia, vaan niitä varten on saatava kalastusoikeuden haltijan lupa.

(2 mom. kumotaan)

11 §

Jos 1 §:ssä mainitut tavoitteet tai erityiset syyt vaativat, on kalastuspiirillä oikeus määrättyllä alueella rajoittaa 8 §:ssä ja 9 §:n 2 momentissa tarkoitettua kalastusta tai 9 §:n 1 momentissa mainittujen lupien myöntämistä taikka kieltää ne määräajaksi.

Kalastusalueen valtuuskunta voi vesialueen omistajan pyynnöstä tai omasta aloitteestaan kalaveden tuoton pienuuden vuoksi tai muusta pätevästä syystä määrätä 1 momentissa tarkoitettua kiellon tai rajoituksen enintään kolmen kuukauden ajaksi. *Milloin kieltö tai rajoitus on tarpeen toistuvasti, määräys on alistettava kalastuspiirin vahvistettavaksi.*

11 §

Jos 1 §:ssä mainitut tavoitteet tai erityiset syyt vaativat, on maaseutuelinkeinopiirillä oikeus määrättyllä alueella rajoittaa 8 §:ssä tarkoitettua kalastusta tai 9 §:ssä tarkoitettujen lupien myöntämistä taikka kieltää ne määräajaksi.

Kalastusalue voi vesialueen omistajan pyynnöstä tai omasta aloitteestaan kalaveden tuoton pienuuden vuoksi tai muusta pätevästä syystä määrätä 1 momentissa tarkoitettua kiellon tai rajoituksen enintään vuoden ajaksi.

16 §

Milloin jonkin vesialueen käyttämättä jättäminen olennaisesti vaikeuttaisi vesistön kalakannan hoitoa tai sen kalataloudellista hyväksikäyttöä taikka olisi esteenä nuotan vetämiselle tai muulle vesistöissä käytetyn pyyntitavan edellyttämälle vesialueiden yhdessä käyttämiselle,

Milloin jonkin vesialueen käyttämättä jättäminen olennaisesti vaikeuttaisi vesistön kalakantojen hoitoa tai sen kalataloudellista hyväksikäyttöä, kalastusalue voi kehottaa vesialueen omistajaa antamaan sen vuokralle ammattimaisesti harjoitettavaa kalastusta varten.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

kalastusalueen hallitus voi kehottaa vesialueen omistajaa antamaan sen vuokralle ammattimaisesti harjoitettavaa kalastusta varten.

21 §

Kalastusta ammattinaan harjoittavalla on valtiolle kuuluvilla meren rannoilla, saarilla ja luodoilla, joita ei ole varattu muuhun käyttöön, oikeus saada lääninhallituksen osoituksen mukaan ja sen vahvistamin kohtuullisin ehdoin vuokralle maa-alue kalastuksessa tarvittavia säilytystiloja ja pyydysten kuivattamista sekä ammatin harjoittamisessa välttämätöntä tilapäistä majoittumista varten.

21 §

Kalastusta ammattinaan harjoittavalla on valtiolle kuuluvilla meren rannoilla, saarilla ja luodoilla, joita ei ole varattu muuhun käyttöön, oikeus saada *maaseutuelinkeinopiirin* osoituksen mukaan ja sen vahvistamin kohtuullisin ehdoin vuokralle maa-alue kalastuksessa tarvittavia säilytystiloja ja pyydysten kuivattamista sekä ammatin *harjoittamista varten* välttämätöntä tilapäistä majoittumista varten.

26 §

Kalastusta ei saa harjoittaa voima- tai muuhun laitokseen vettä johtavassa kanavassa eikä sadan metrin matkalla vesistön poikki rakennetun padon alapuolella. Kalastuspiiri voi, milloin kalakannan turvaaminen sitä edellyttää, kieltää kalastuksen padon alapuolella pitemmätkin kuin sadan metrin matkalla samoin kuin *myös* patoaltaassa padon yläpuolella sekä tekojärvestä tai muussa tekoaltaassa.

Kalastusta ei saa harjoittaa voima- ja muuhun laitokseen vettä johtavassa kanavassa eikä sadan metrin matkalla vesistön poikki rakennetun padon alapuolella. *Kalastusalue* voi, milloin kalakannan turvaaminen sitä edellyttää, kieltää kalastuksen padon alapuolella pitemmätkin kuin sadan metrin matkalla samoin kuin patoaltaassa padon yläpuolella sekä tekojärvestä *ja* muussa tekoaltaassa.

Kalastuspiiri voi sopiviksi katsomillaan ehdoilla myöntää helpotuksia kiellosta harjoittaa kalastusta 1 ja 2 momentissa tarkoitetuilla alueilla.

Kalastusalue voi sopiviksi katsomillaan ehdoilla myöntää helpotuksia kiellosta harjoittaa kalastusta 1 ja 2 momentissa tarkoitetuilla alueilla.

32 §

Kalastusalueen valtuuskunta voi antaa määräajaksi tiettyä vesialuetta koskevia määräyksiä, joiden mukaan silmäkoon jonkin kalalajin tai pyydyksen osalta tulee olla joko suurempi tai pienempi kuin asetuksessa on säädetty, jos 1 §:ssä mainittujen tavoitteiden saavuttaminen sitä erityisesti vaatii.

Kalastusalue voi antaa määräajaksi tiettyä vesialuetta koskevia *asetuksesta poikkeavia määräyksiä pyydysten sallitusta silmäkoosta, jos 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden saavuttaminen sitä erityisesti vaatii.*

Edellä 2 momentissa mainituista syistä kalastusalueen valtuuskunta voi myös määräajaksi kieltää muunkin kuin langasta kudotun, muutoin luvallisen pyydyksen käyttämisen tai sitä rajoittaa.

Edellä 2 momentissa mainitusta syystä *kalastusalue* voi myös määräajaksi kieltää muunkin kuin langasta kudotun, muutoin luvallisen pyydyksen käyttämisen tai sitä rajoittaa.

35 §

Kalastusalueen valtuuskunta voi määrättyllä vesialueella *tietyksi ajaksi* määrätä 1 momen-

Kalastusalue voi määrättyllä vesialueella määrätä 1 momentissa tarkoitettua mitan *tietylle*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tissa tarkoitettun mitan jonkin kalalajin tai ravun osalta suuremmaksi kuin asetuksella säädetään, jos 1 §:ssä tarkoitettujen tavoitteiden saavuttaminen sitä erityisesti vaatii.

37 §

Maa- ja metsätalousministeriöllä on erityisistä syistä oikeus tiettyä vesistöaluetta tai sen osaa varten määrääjäksi tai toistaiseksi antaa asettamallaan ehdoilla lupa tässä laissa tai sen nojalla annetussa asetuksessa taikka kalastuspiirin tai kalastusalueen valtuuskunnan päätöksellä:

- 1) kielletyn pyydyksen tai kalastustavan käyttämiseen;
- 2) rauhoitetun kalan tai ravun pyydystämiseen sen rauhoitusaikana; taikka
- 3) säädettyä tai määrättyä mittaa pienemmän kalan tai ravun pyydystämiseen.

Milloin tietyllä vesialueella vallitsevat erityiset olosuhteet tai tärkeät kalakannan hoitoon liittyvät näkökohdat sitä edellyttävät, kalastuspiiri voi määrääjäksi kieltää tietynlaisen pyydyksen tai kalastustavan käyttämisen sanotulla alueella.

38 §

Maa- ja metsätalousministeriö voi siirtoistutusta, kalanviljelytoimintaa, tutkimustyötä tai muuta kalaveden hoitoon liittyvää tarkoitusta varten antaa määräämillään ehdoilla ja kalastusoikeuden haltijan suostumuksella määrääjäksi luvan pyydystää kaloja tai rapuja tämän lain taikka sen nojalla annetuista säännöksistä tai määräyksistä poiketen. Tällaista lupaa ei saa siirtää toiselle.

43 §

Kalastusalueen valtuuskunta voi 1 §:ssä mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi, jollei muita keinoja ole sopivasti käytettävissä, perustaa enintään kymmeneksi vuodeksi rauhoituspiirin vesialueelle, jossa arvokkaat kalalajit kutevat tai oleskelevat tai jota ne käyttävät kulkutienään.

44 §

Rauhoituspiirin perustamista ja määräysten muuttamista koskeva kalastusalueen valtuuskunnan päätös on alistettava kalastuspiirin vahvistettavaksi.

kala- tai rapulajille tai määrätä, että sanottu mitta on asetuksella säädettyä mittaa suurempi, jos se on tarpeen 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi.

37 §

Maaseutuelinkeinopiirillä on erityisestä syystä oikeus tiettyä vesistöaluetta tai sen osaa varten määrääjäksi tai toistaiseksi antaa asettamallaan ehdoilla lupa tässä laissa tai sen nojalla annetussa asetuksessa taikka niiden nojalla annetulla päätöksellä:

- 1) kielletyn pyydyksen tai kalastustavan käyttämiseen;
- 2) rauhoitetun kalan tai ravun pyydystämiseen sen rauhoitusaikana; taikka
- 3) säädettyä tai määrättyä mittaa pienemmän kalan tai ravun pyydystämiseen.

Milloin tietyllä vesialueella vallitsevat erityiset olosuhteet tai tärkeät kalakannan hoitoon liittyvät näkökohdat sitä edellyttävät, *kalastusalue* voi määrääjäksi kieltää tietynlaisen pyydyksen tai kalastustavan käyttämisen sanotulla alueella.

38 §

Maaseutuelinkeinopiiri voi siirtoistutusta, kalanviljelytoimintaa, tutkimustyötä tai muuta kalaveden hoitoon liittyvää tarkoitusta varten antaa määräämillään ehdoilla ja kalastusoikeuden haltijan suostumuksella määrääjäksi luvan pyydystää kaloja tai rapuja tästä laista taikka sen nojalla annetuista säännöksistä ja määräyksistä poiketen. Tällaista lupaa ei saa siirtää toiselle.

43 §

Kalastusalue voi 1 §:ssä mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi, jollei muita keinoja ole sopivasti käytettävissä, perustaa enintään kymmeneksi vuodeksi rauhoituspiirin vesialueelle, jossa arvokkaat kalalajit kutevat tai oleskelevat tai jota ne käyttävät kulkutienään.

44 §

(pykälä kumotaan)

Voimassa oleva laki

Jos vesialueen omistaja menettää huomattavassa määrin mahdollisuutensa käyttää kalastus-oikeuttaan rauhoituspiiriin kuuluvalla vesialueella, kalastuspiirin on suoritettava hänelle valtion varoista menetystä vastaava korvaus, joka määrätään vahvistamispäätöksen yhteydessä.

45 §

Rauhoituspiirin rajat voidaan selvittää kalastusalueen hallituksen hakemuksesta suoritettavassa maanmittaustoimituksessa. Toimituksen suorittaa toimitusinsinööri ilman uskottuja miehiä ja siihen on muuten sovellettava, mitä jakolaissa on rajankäynnistä säädetty. Toimituksen kustannukset maksetaan, jollei valtio ota niitä suorittaakseen, kalastusalueen varoista.

Kalastusalueen hallitus on tarpeen mukaan velvollinen huolehtimaan siitä, että rauhoituspiirin rajat on asianmukaisesti merkitty.

Rauhoituspiirin käyttöä koskevista rajoituksista on kalastusalueen hallituksen tiedotettava noudattamalla, mitä julkisista kuulutuksista on säädetty, sekä tarpeen mukaan sijoittamalla ilmoitustauluja rauhoitetun vesialueen ympäristöön. Kalastusalueen hallituksen on myös huolehdittava edellä mainittujen rajoitusten noudattamisen valvonnasta.

46 §

Jos kalastusalueen hallitus pitää tarpeellisenä rauhoituspiirin edelleen pysyttämisen tai siirtämisen toiseen paikkaan, sen tulee tehdä tästä ehdotus vähintään kolme kuukautta ennen 43 §:n 1 momentissa mainitun määräajan päättymistä kalastusalueen valtuuskunnalle. Piirin pysyttämistä tai siirtämistä koskeva päätös on niin ikään tehtävä 43 §:ssä tarkoitetuksi määräajaksi.

Rauhoituspiiri voidaan lakkauttaa kalastusalueen valtuuskunnan päätöksellä. Päätös tulee voimaan kun valtuuskunta on siitä tiedottanut noudattaen, mitä julkisista kuulutuksista on säädetty.

Rauhoituspiirin lakkaaminen poistaa alueen käyttöä koskevat rajoitukset.

47 §

Milloin kaavoituksen toteuttamista, liikenneolojen järjestelyä tai muuta tärkeätä yleistä tarkoitusta varten rauhoituspiiri olisi osaksi tai kokonaan lakkautettava tai sen käyttöä koske-

Ehdotus

45 §

Rauhoituspiirin rajat voidaan selvittää kalastusalueen hakemuksesta suoritettavassa maanmittaustoimituksessa. Toimituksen suorittaa toimitusinsinööri ilman uskottuja miehiä ja siihen on muuten sovellettava, mitä jakolaissa *rajankäynnistä säädetään*. Toimituksen kustannukset maksetaan, jollei valtio ota niitä suorittaakseen, kalastusalueen varoista.

Kalastusalue on tarpeen mukaan velvollinen huolehtimaan siitä, että rauhoituspiirin rajat on asianmukaisesti merkitty.

Rauhoituspiirin käyttöä koskevista rajoituksista on *kalastusalueen* tiedotettava noudattamalla, mitä julkisista kuulutuksista *säädetään*, sekä tarpeen mukaan sijoittamalla ilmoitustauluja rauhoitetun vesialueen ympäristöön. *Kalastusalueen* on myös huolehdittava edellä mainittujen rajoitusten noudattamisen valvonnasta.

46 §

Rauhoituspiiri voidaan lakkauttaa *kalastusalueen* päätöksellä. Päätös tulee voimaan, kun *kalastusalue* on siitä tiedottanut noudattaen, mitä julkisista kuulutuksista *säädetään*.

Rauhoituspiirin lakkaaminen poistaa alueen käyttöä koskevat rajoitukset.

47 §

Milloin kaavoituksen toteuttamista, liikenneolojen järjestelyä tai muuta tärkeätä yleistä tarkoitusta varten rauhoituspiiri olisi osaksi tai kokonaan lakkautettava tai sen käyttöä koske-

Voimassa oleva laki

via rajoituksia muutettava eikä kalastusalueen valtuuskunta ole suostunut tätä tarkoittavaan esitykseen, voi asianomainen viranomaisen hakea vesioikeudelta piirin lakkauttamista.

Ehdotus

via rajoituksia muutettava eikä *kalastusalue* ole suostunut tätä tarkoittavaan esitykseen, voi asianomainen viranomaisen hakea vesioikeudelta piirin lakkauttamista.

49 §

Jollei kalastuskunta ole järjestäytynyt, mutta sen osakkaat ovat eräistä yhteisistä alueista ja niihin verrattavista etuiksista annetun lain (204/40) mukaisesti sopineet vesialueen hallinnon järjestämisestä tai alue on asetettu uskotun miehen hallintoon, kalastuskunnalle kuuluvat tehtävät voi suorittaa mainitun lain mukainen hallintoelin.

Jollei kalastuskunta ole järjestäytynyt, *se toimii yhteisalueain (758/89) mukaisesti.*

50 §

Kokouskutsun sisällöstä ja sen tiedottamisesta kalaveden osakkaille on vastaavasti voimassa, mitä on säädetty eräistä yhteisistä alueista ja niihin verrattavista etuiksista annetun lain 4 §:ssä. Kokouksesta aiheutuvat kustannukset suoritetaan kunnan varoista ja kunta on oikeutettu perimään kustannukset kalastuskunnalta. Jos kaikki osakkaat kokoontuvat ilman kokouskutsua, on kokous kuitenkin päätösvaltainen.

Kokouskutsun sisällöstä ja sen tiedottamisesta kalaveden osakkaille on vastaavasti voimassa, mitä *yhteisalueain 11 ja 12 §:ssä säädetään. Kokouksen kustannukset* suoritetaan kunnan varoista ja kunta *voi periä ne* kalastuskunnalta. Jos kaikki osakkaat kokoontuvat ilman kokouskutsua, on kokous kuitenkin päätösvaltainen.

70 §

Päätäntävaltaa kalastusaluetta koskevilla asioissa käyttää kalastusalueen valtuuskunta. Valtuuskunnan jäsenten toimikausi on neljä vuotta. Jäsenet valitaan, noudattaen kalastusalueen ohjesäännön määräyksiä, seuraavasti:

1) kukin kalastuskunta valitsee yhden jäsenen;

2) ne kalastusalueeseen kuuluvan vesialueen omistajat, jotka eivät kuulu mihinkään kalastuskuntaan, saavat valita kokouksessaan astuksella säädettyissä rajoissa kalastuspiirin päättämän määrän edustajia;

3) asianomaiset valtion viranomaiset määräävät:

a) valtion metsämaihin liittyvien vesialueiden osalta yhden jäsenen; ja

b) kalastusalueeseen kuuluvien yleisten vesialueiden osalta yhden jäsenen;

4) kalastusalueella toimivat ammattikalastajien paikalliset järjestöt nimeävät kukin edustajansa jäseneksi valtuuskuntaan; jollei alueella

70 §

Kalastusalueen toimielimiä ovat kalastusalueen kokous, kalastusalueen hallitus ja isännöitsijä.

Voimassa oleva laki

ole edellä tarkoitettuja järjestöjä, kalastusalueella toimiva asetuksella erikseen säädetty kalastusalan neuvontatyötä hoitava toimielin nimeää kalastusta ammattinaan harjoittavien edustajaksi yhden jäsenen;

5) kalastusalueella toimivat, asetuksella erikseen säädetty virkistyskalastajien eduista huolehtivat järjestöt nimeävät asianomaisia paikallisia toimielimiä kuultuaan virkistyskalastusta harjoittavien edustajaksi yhden jäsenen; sekä

6) sen mukaan kuin kalastusalueen ohjesäännössä määrätään, valtuuskuntaan kuuluu asian tuntijajäsenenä 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetun neuvontatyötä hoitavan toimielimen edustaja.

Valtuuskunta valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Milloin valtuuskunnan jäsen kesken toimikauttaan eroaa tai tulee estyneeksi tehtävää hoitamasta, valitaan hänen tilalleen uusi jäsen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

71 §

Milloin 70 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen jäsenten lukumäärä sellaisen kalastusalueen valtuuskunnassa, joka käsittää huomattavilta osin myös kyliin tai tiloihin kuuluvia vesialueita, ei käsittäisi enemmistöä valtuuskunnan jäsenten yhteismäärästä, voivat kalastuskunnat sekä 70 §:n 1 momentin 2 kohdassa mainitut vesialueen omistajat kalastusalueen ohjesäännössä tarkemmin määrittävällä tavalla yhdessä valita valtuuskuntaan niin monta jäsentä, että kalastuskuntia ja vesialueiden omistajia edustavilla jäsenillä on enemmistö valtuuskunnan jäsenmäärästä.

Milloin 70 §:n 1 momentin 3 kohdan a alakohdassa mainitut vesialueet ovat useamman kuin valtion yhden viranomaisen hallinnassa ja hoidossa, maa- ja metsätalousministeriö määrää näiden vesialueiden osalta jäsenet muita tässä tarkoitettuja viranomaisia kuultaan.

72 §

Kalastusalueen valtuuskunnan tehtävänä on sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa on säädetty:

- 1) hyväksyä kalastusalueen ohjesääntö ja esittää se kalastuspiirin vahvistettavaksi;
- 2) valita kalastusalueen hallitus;
- 3) käsitellä kalastusalueen käyttö- ja hoito-

Ehdotus

71 §

Kalastusalueen jäseniä ovat kalastuskunnat, vesialueen omistajat, kalastusalueella toimivat ammattikalastajien järjestöt ja kalastusalueella toimivat virkistyskalastajien eduista huolehtivat järjestöt.

Asetuksella säädetään tarkemmin 1 momentissa tarkoitetuista järjestöistä.

72 §

Kalastusalueen päätösvaltaa käyttää kalastusalueen kokous. Kokous pidetään vähintään kerran vuodessa.

Kalastusalueen ylimääräinen kokous pidetään, kun kalastusalueen kokous on niin päättänyt, kalastusalueen hallitus katsoo sen tarpeelliseksi tai kun vähintään kymmenesosa kalastusalueen

Voimassa oleva laki

suunnitelman vahvistamista, muuttamista ja soveltamista koskevat asiat;

4) antaa tämän lain säännöksiin perustuvia määräyksiä kalastuksen harjoittamisesta;

5) päättää rauhoituspiirin perustamisesta ja lakkauttamisesta, piiriä koskevien määräysten muuttamisesta sekä aikaisemman lainsäädännön voimassa ollessa perustettujen rauhoituspiirien pysyttämistä;

6) vahvistaa kalastusalueita varten vuotuinen toiminta- ja varainkäyttösuunnitelma sekä 83 §:n säännökset huomioon ottaen päättää toimintaa varten kannettavista maksuista;

7) käsitellä hallituksen toimintaa ja varojen käyttöä koskeva kertomus edelliseltä toimintavuodelta ja päättää siitä ehkä aiheutuvista toimenpiteistä;

8) käsitellä valtuuskunnan tai hallituksen päätöksen oikaisemista koskeva asia, joka 85 §:n mukaisesti on saatettu valtuuskunnan käsiteltäväksi; sekä

9) käsitellä muut kalastusalueen ohjesäännön mukaan valtuuskunnalle kuuluvat asiat.

Ellei tämän lain säännöksistä muuta johdu tai kysymys ole 64 §:ssä tarkoitettusta tehtävästä, valtuuskunta ei saa ottaa käsiteltäväkseen asiaa, joka koskee oikeutta vesialueeseen tai kalastuksen harjoittamiseen taikka tällaisen oikeuden perustetta ja sisältöä.

73 §

Kalastuspiiri kutsuu kalastusalueiden valtuuskunnat ensimmäiseen kokoukseen sen jälkeen kun vesialueiden jako kalastusalueisiin ja alueiden rajat on vahvistettu.

Kalastuspiiri ja kalastusalueen hallitus voivat pyytää kunnanhallitusta hankkimaan sille ne tiedot, jotka ovat tarpeen valtuuskunnan jäsenien vaalien toimittamista varten. Maanmittausviranomaisen tulee tarvittaessa antaa virkapuuta vesialueiden oikeudellisen aseman selvittämiseksi, jolloin voidaan määrätä suoritettavaksi jakolain 231 a §:n mukainen toimitus.

Ehdotus

jäsenistä määrätyn asian käsittelemistä varten sitä kirjallisesti pyytää hallitukselta tai se on tarpeen 85 §:ssä tarkoitettun oikaisuvaatimuksen käsitteilyä varten.

73 §

Kalastusalueen kokoukseen saavat kalastusalueen jäsenet lähettää edustajia seuraavasti:

1) kalastuskunta, jossa on vesialuetta vähintään 50 hehtaaria, saa lähettää yhden edustajan;

2) kalastuskuntiin kuulumattomien, pinta-alaltaan vähintään 50 hehtaarin suuruisen vesialueiden omistajat saavat kukin lähettää yhden edustajan;

3) muiden kuin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen vesialueiden omistajat saavat kylittäin lähettää yhden yhteisesti valitsemansa edustajan;

4) ammattikalastajajärjestöt saavat lähettää kukin yhden edustajan; ja

5) virkistyskalastajia edustavat järjestöt saavat kukin lähettää yhden edustajan.

Asetuksella säädetään tarkemmin 1 momentin 4 ja 5 kohdassa tarkoitetuista järjestöistä.

Voimassa oleva laki

74 §

Kalastusalueen valtuuskunta kokoontuu puheenjohtajansa tai tämän estyneenä ollessa varapuheenjohtajansa kutsusta varsinaisiin kokouksiin vähintään kerran vuodessa sekä tarvittaessa ylimääräisiin kokouksiin.

Ylimääräinen kokous on kutsuttava koolle, milloin vähintään kolme valtuuskunnan jäsentä pyytää sitä kirjallisesti ilmoittamaansa asiaa varten tai se on tarpeen 85 §:ssä tarkoitetun oikaisuvaatimuksen käsittelemistä varten.

75 §

Valtuuskunnan kokouksessa on jokaisella jäsenellä yksi ääni. Päätökset tehdään yksinkertaisella äänten enemmistöllä, jollei 2 momentista muuta johdu. Äänten mennessä tasan ratkaisee kokouksen puheenjohtajan ääni.

Milloin asia koskee ohjesäännön hyväksymistä tai 83 §:ssä tarkoitettujen maksujen määräämistä, vaaditaan, että päätöstä kannattaa vähintään kaksi kolmasosaa kokouksessa läsnä olevista valtuuskunnan jäsenistä. Käyttö- ja hoitosuunnitelmaa vahvistettaessa noudatettava menettelystä säädetään 80 ja 81 §:ssä.

Tarkempia määräyksiä asiain käsittelystä valtuuskunnan kokouksessa annetaan kalastusalueen ohjesäännössä.

76 §

Kalastusalueen hallitukseen valtuuskunta valitsee ohjesäännössä määrätyn määrän jäseniä kahden vuoden ajaksi siten, että puolet heistä on vuosittain erovuorossa.

Hallitus valitsee keskuudestaan vuodeksi kerrallaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Milloin kalastusalue käsittää erillisen vesialueen ja sen valtuuskunnan jäsenmäärä on enintään kahdeksan, hoitaa valtuuskunta hallitukselle kuuluvat tehtävät.

Ehdotus

74 §

Kalastusalueen kokouksessa on kullakin kalastusalueen jäsenellä yksi ääni. Kokous valitsee itselleen puheenjohtajan.

Kokouksen päätökseksi tulee se mielipide, jota on kannattanut yli puolet annetuista äänistä. Vaaleissa tulevat valituiksi eniten ääniä saaneet. Äänten mennessä tasan ratkaisee kokouksen puheenjohtajan mielipide, paitsi vaalissa arpa.

75 §

Kalastusalueen kokous:

1) ratkaisee tämän lain 7 §:n 2 momentissa, 11 §:n 2 momentissa, 16 §:n 3 momentissa, 26 §:n 2 ja 4 momentissa, 32 §:n 2 ja 3 momentissa, 37 §:n 2 momentissa, 43 §:ssä, 46 §:n 1 momentissa sekä 79 ja 81 §:ssä tarkoitettut asiat;

2) vahvistaa kalastusalueen ohjesäännön ja sen muutoksen;

3) valitsee kalastusalueen hallituksen jäsenet;

4) vahvistaa kalastusalueen vuotuisen toiminta- ja varainkäyttösuunnitelman sekä vuotta pitempää aikaa koskevan toimintasuunnitelman;

5) päättää kalastusalueen tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle; sekä

6) päättää hallituksen päätöksen oikaisemisesta.

75 a §

Maaseutuelinkeinopiiri kutsuu koolle kalastusalueen ensimmäisen kokouksen sen jälkeen kun kalastusalueen rajat on vahvistettu.

76 §

Kalastusalueen hallitukseen kuuluu enintään kymmenen kalastusalueen kokouksen valitsemia jäsentä, joista kalastusalueen kokous valitsee yhden hallituksen puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi.

Hallituksen jäsenen toimikausi on kolme vuotta. Jos jäsen eroaa tai pysyvästi estyy tehtäväänsä hoitamasta, valitaan hänen tilalleen uusi jäsen jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Hallituksen jäsenistä valitaan vuosittain kolmannes.

Hallitus on toimivaltainen, kun kokouksen puheenjohtaja ja vähintään puolet muista jäsenistä on kokouksessa läsnä.

Voimassa oleva laki

77 §

Kalastusalueen hallituksen tehtävänä on tämän lain ja muiden voimassa olevien säännösten mukaisesti sekä kalastusalueen ohjesäännön määräykset huomioon ottaen:

- 1) hoitaa kalastusalueen hallintoa;
- 2) valmistella valtuuskunnan käsiteltäviksi tulevat asiat;
- 3) panna täytäntöön ja tiedottaa asianomaisille aluetta koskevat viranomaisten määräykset ja valtuuskunnan päätökset;
- 4) huolehtia kalastusalueen osalta tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvonnasta sekä asettaa valvontaa suorittamaan riittävä määrä kalastusvalvojia;
- 5) edustaa kalastusaluetta ja käyttää sen puolesta puhevaltaa tuomioistuimessa ja viranomaisen luona;
- 6) kerätä ja toimittaa kalastuspiirille sen tarvitsemia kalastuksen harjoittamista ja tuottoa ja kalastusalueen toimintaa koskevia tietoja;
- 7) huolehtia vesialueiden omistajain ja kalastuskuntien kalastusalueen suoritettavaksi siirtämien tehtävien hoitamisesta; sekä
- 8) käsitellä ne muut asiat, jotka sille tämän lain, valtuuskunnan päätöksen tai ohjesäännön mukaan kuuluvat.

Hallituksen tulee vuosittain valmistella ja esittää valtuuskunnan hyväksyttäväksi toiminta- ja varainkäyttösuunnitelma sekä ehdotuksensa siitä, millä tavoin toiminnasta johtuvat menot rahoitetaan. Kultakin toimivuodelta on valmistettava toimintakertomus ja selvitys varojen käytöstä, jotka valtuuskunnan valitsemien tilintarkastajien lausunnon kera on esitettävä valtuuskunnan käsiteltäviksi.

*Ohjesääntö sekä käyttö- ja hoitosuunnitelma**Ehdotus*

77 §

Kalastusalueen hallituksen tehtävänä on:

- 1) ratkaista tämän lain 16 §:n 2 momentissa ja 45 §:ssä mainitut asiat;
- 2) valmistella kalastusalueen kokouksessa käsiteltävät asiat ja panna kalastusalueen päätökset täytäntöön;
- 3) kalastusalueen ja viranomaisten päätösten ja määräysten tiedoksianto;
- 4) huolehtiminen tämän lain mukaisesta kalastuksen valvonnasta ja kalastusvalvojen asettamisesta sekä kalastusalueelle kuuluvista muista käytännön asioista; ja
- 5) ottaa ja erottaa kalastusalueen toimihenkilöt.

Ohjesääntö sekä käyttö- ja hoitosuunnitelma

77 a §

Kalastusalueen ohjesäännössä annetaan tarkempia määräyksiä kalastusalueen kokouksessa noudatettavasta menettelystä, äänestysluettelosta, kokouksessa käsiteltävistä asioista sekä hallituksen ja isännöitsijän tehtävistä.

Kalastusalueen kokoukselle kuuluvia tehtäviä, 75 §:n 2—6 kohdassa tarkoitettuja asioita lu-

Voimassa oleva laki

78 §

Kalastusalueen ohjesäännössä on mainittava:

1) kalastusalueen nimi ja sen hallinnon kotipaikka sekä yleispiirtein ne vesialueet, jotka kalastusalue käsittää;

2) miten valtuuskunnan jäsenten valitseminen on järjestetty;

3) milloin valtuuskunnan varsinaiset kokoukset on pidettävä;

4) miten valtuuskunnan kokoukset kutsutaan koolle ja miten asioita niissä käsitellään;

5) hallituksen jäsenten lukumäärä ja montako heistä on kunakin vuonna erovuorossa;

6) miten hallituksen toiminta ja asioiden käsittely sen kokouksissa on järjestetty;

7) miten asiakirjat kalastusalueen puolesta allekirjoitetaan;

8) kalastusalueen toimihenkilöt, näiden tehtävät ja palkkaus sekä miten heidät otetaan toimeen;

9) onko hallituksen jäsenille ja mihin määrään suoritettava palkkiota osallistumisesta hallituksen työskentelyyn;

10) varojen käytön ja tilinpidon perusteet, minkä ajan kuluessa toimintakertomus on laadittava ja tilinpäätös tehtävä sekä miten tilit tarkastetaan;

11) miten kalastusalueelle kuuluvaa tai sen käytössä olevaa omaisuutta on hoidettava;

12) kalastusalueelle 83 §:n mukaan tulevien maksujen perusteet ja miten maksujen periminen on järjestetty;

13) millä tavoin tiedonannot toimitetaan valtuuskunnan jäsenille ja muille asianomaisille; sekä

14) muut kalastusalueen toimintaa koskevat tarpeelliseksi katsotut seikat.

80 §

Kalastusalueen hallitus laatii ehdotuksen käyttö- ja hoitosuunnitelmaksi. Hallitus voi laatimistyössään käyttää asiantuntijoita.

Ehdotus

kuun ottamatta, voidaan kalastusalueen ohjesäännöllä siirtää kalastusalueen hallitukselle.

Kalastusalueen ohjesäännössä voidaan kalastusalueen hallitukselle tämän lain mukaan kuuluvia tehtäviä siirtää isännöitsijälle.

78 §

Kalastusalueen ohjesäännössä on mainittava:

1) kalastusalueen nimi ja sen hallinnon kotipaikka sekä yleispiirtein ne vesialueet, jotka kalastusalue käsittää;

2) miten edustajat kalastusalueen kokoukseen valitaan;

3) milloin kalastusalueen kokoukset on pidettävä;

4) miten kalastusalueen kokoukset kutsutaan koolle ja miten asiat käsitellään;

5) miten hallituksen jäsenten toiminta ja asioiden käsittely on järjestetty;

6) miten asiakirjat kalastusalueen puolesta allekirjoitetaan;

7) kalastusalueen toimihenkilöt, näiden tehtävät ja palkkaus sekä miten heidät otetaan toimeen;

8) varojen käytön ja tilinpidon perusteet, toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen laatimisen aika sekä tilintarkastuksen suorittaminen;

9) tiedoksiantojen suorittamistapa; sekä

10) muut kalastusalueen toiminnan kannalta tarpeelliset seikat.

Ohjesäännön valmistelee kalastusalue ja vahvistaa maaseutuelinkeinopiiri.

80 §

(1 mom. kumotaan)

Voimassa oleva laki

81 §

Kunkin kalastusalueen valtuuskunnan tulee hyväksyä käyttö- ja hoitosuunnitelma päätöksellään, jota kannattaa vähintään kaksi kolmasosaa läsnä olevista valtuuskunnan jäsenistä. Jollei ehdotusta saada edellä mainitulla ääntenemmistöllä hyväksytyksi, ehdotus on alistettava kalastuspiirin vahvistettavaksi. *Kalastuspiirin tulee ennen asian päättämistä kuulla asianomaisia viranomaisia, vesialueiden omistajia sekä kalastusalan järjestöjä.* Kalastuspiiri voi, nojautuen 79 §:n säännöksiin, tehdä ehdotukseen välttämättömiksi havaitut muutokset.

Kalastuspiirin tämän pykälän nojalla tekemään päätökseen saa kalastusalueen valtuuskunnan tai hallituksen jäsen tai kalastusalueella oleva vesialueen omistaja tai kalastuskunta, jota asia välittömästi koskee, hakea muutosta valittamalla maa- ja metsätalousministeriön kolmenkymmenen päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaamisesta.

Ehdotus

81 §

Kunkin *kalastusalueen* tulee hyväksyä käyttö- ja hoitosuunnitelma *päätöksellä*, jota kannattaa vähintään kaksi kolmasosaa läsnä olevista *kalastusalueen* jäsenistä. Jollei ehdotusta saada edellä mainitulla ääntenemmistöllä hyväksytyksi, ehdotus on alistettava *maaseutuelinkeinopiirin* vahvistettavaksi. *Maaseutuelinkeinopiiri* voi, nojautuen 79 §:n säännöksiin, tehdä ehdotukseen välttämättömiksi havaitut muutokset.

Maaseutuelinkeinopiirin 1 momentin nojalla tekemään päätökseen saa kalastusalueen *jäsen tai kalastusoikeuden haltija*, jota asia välittömästi koskee, hakea muutosta valittamalla *maa- ja metsätalousministeriön yhteydessä toimivaan maaseutuelinkeinojen valituslautakuntaan* kolmenkymmenen päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaamisesta.

82 §

Kalastusalueen valtuuskunnan tai hallituksen jäsen ei ilman perusteltua aihetta saa vaikeuttaa toimenpiteellään tai laiminlyönnillään sanotun suunnitelman toteuttamista.

Kalastusoikeuden haltija taikka kalastusalueen *kokouksen tai kalastusalueen* hallituksen jäsen ei ilman perusteltua aihetta saa vaikeuttaa toimenpiteellään tai laiminlyönnillään sanotun suunnitelman toteuttamista.

83 §

Joka harjoittaa kalastusta kalastusalueeseen kuuluvalla vesialueella, on velvollinen suorittamaan kalastusalueelle sen toiminnasta johtuvia kustannuksia varten kalastusalueen ohjesäännöissä vahvistettujen perusteiden mukaisesti määrätävän, käyttämiensä pyydysten tehoa ja lukumäärää vastaavan maksun. Tällaisen maksun perimisestä on vastaavasti voimassa, mitä 60 §:n 2 momentissa on säädetty. Mitä edellä on sanottu, ei koske sitä, joka harjoittaa kalastusta 6 §:n ja 1 momentissa, 7 §:n 1 momentissa ja 8 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetun yleisen kalastusoikeuden perusteella taikka 9 §:ään tai tämän lain nojalla annettuun asetukseen perustuvan luvan nojalla.

Milloin maksuista jonakin vuonna kertyy enemmän varoja kuin siksi vuodeksi vahvistetun varainkäyttösuunnitelman toteuttamiseen tarvitaan, kalastusalueen valtuuskunnan tulee päättää

83 §

(pykälä kumotaan)

Voimassa oleva laki

näiden varojen rahastoimisesta sekä käyttämisestä kalatalouden edistämiseen kalastusalueella.

Milloin kalastusoikeuden haltija kalastusalueen varten vahvistetun käyttö- ja hoitosuunnitelman vastaisesti toimenpiteellään tai laiminlyönnillään tahallisesti vaikeuttaa sanotun suunnitelman toteuttamista, hänet voidaan kalastusalueen kanteesta yleisen alioikeuden päätöksellä velvoittaa suorittamaan kalastusalueelle tällaisesta menettelystä aiheutuvat kustannukset.

85 §

Kalastusalueen valtuuskunnan tai hallituksen jäsen, joka katsoo, ettei valtuuskunnan tai hallituksen päätös ole syntynyt laillisessa järjestyksessä taikka on lain, asetuksen tai kalastusalueen ohjesäännön vastainen tahi poikkeaa siitä, mitä käyttö- ja hoitosuunnitelmassa on määrätty, taikka ettei valtuuskunnan 6 luvussa tarkoitetussa asiassa tekemä päätös vastaa 1 §:n mukaisia tavoitteita, voi vaatia valtuuskunnalta päätöksen oikaisemista.

Jollei oikaisua suoriteta, kalastusalueen valtuuskunnan tai hallituksen jäsen voi moittia päätöstä kanteella, joka on pantava vireille yleisessä alioikeudessa kuudenkymmenen päivän kuluessa siitä kun asia on valtuuskunnan kokouksessa käsitelty.

88 §

Jokaisen kahdeksantoista vuotta täyttäneen henkilön, joka harjoittaa kalan tai ravun pyyntiä, tulee vuosittain suorittaa valtiolle kalastuksenhoitomaksu. Tämä ei kuitenkaan koske sitä, joka harjoittaa onkimista siinä kunnassa, jossa hän muutoin kuin tilapäisesti asuu.

Kalastuksenhoitomaksu on viisitoista markkaa vuodessa. Valtioneuvosto voi kuitenkin muuttuneiden olosuhteiden niin vaatiessa korottaa maksun enintään viideksikymmeneksi markaksi vuodessa. Kalastuksenhoitomaksu menee valtiolle.

89 §

Edellä 9 §:ssä mainitun pilkintämaksun suuruus määrätään valtioneuvoston päätöksellä ot-

Ehdotus

85 §

Se, jonka oikeutta kalastusalueen kokouksen tai kalastusalueen hallituksen päätös loukkaa, voi vaatia kalastusalueen kokoukselta päätöksen oikaisemista sillä perusteella, että päätös ei ole syntynyt laillisessa järjestyksessä taikka on lain, asetuksen tai kalastusalueen ohjesäännön vastainen taikka poikkeaa siitä, mitä käyttö- ja hoitosuunnitelmassa on määrätty. Tuomioistuim voi tällöin päättää, että ennen asian lopullista ratkaisemista moitteenalainen päätös saadaan panna täytäntöön heti, jos siihen on erityistä syytä eikä täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi.

Jollei oikaisua suoriteta, voi oikaisun pyytäjä moittia päätöstä kanteella, joka on pantava vireille yleisessä alioikeudessa kuudenkymmenen päivän kuluessa siitä kun asia on kalastusalueen kokouksessa käsitelty.

88 §

Jokaisen 18 vuotta täyttäneen henkilön, joka harjoittaa kalan tai ravun pyyntiä, tulee vuosittain suorittaa valtiolle kalastuksenhoitomaksu. Tämä ei kuitenkaan koske sitä, joka harjoittaa mato-ongintaa asetuksella säädettävällä tavalla. Kalastuksenhoitomaksun vahvistaa valtioneuvosto, ja maksu on enintään 200 markkaa vuodessa. Maksu voidaan vahvistaa suuruudeltaan erilaiseksi maan eri osissa.

89 § (Voim. oleva 90 §)

Todistus kalastuksenhoitomaksun suorittamisesta on pidettävä mukana kalastusta harjoitet-

Voimassa oleva laki

taen huomioon, että maksun tulee olla puolitoista kertaa 88 §:ssä mainitun kalastuksenhoitomaksun määrä lisättyinä maksun kannosta aiheutuvilla kustannuksilla.

Pilkintämaksuista kertyneet tulot jaetaan kokonaisuudessaan kalastusalueille, joiden tehtävänä on jakaa varat edelleen vesialueen omistajille. Varojen jaossa on otettava maa- ja metsätalousministeriön vahvistaman pistolaskuperustan mukaisesti eri kalastuskuntien alueille osoitettavia varoja laskettaessa huomioon kyseessä olevan kalaveden pinta-ala, sen hyväksi suoritettavat hoitotoimenpiteet, siihen kohdistunut kalastusrasitus sekä valvonnan tarpeet.

90 § (Ehd. 89 §)

Todistukseksi kalastuksenhoitomaksun suorittamisesta maksaja saa kalastuskortin. Kortti on pidettävä mukana kalastusta harjoitettaessa sekä vaadittaessa näytettävä vesialueen omistajalle tai kalastusoikeuden haltijalle taikka sille, jonka tehtävänä on valvoa kysymyksessä olevalla alueella kalastuksesta annettujen säännösten ja määräysten noudattamista.

Todistukseksi pilkintämaksun suorittamisesta maksaja saa pilkintäkortin, josta on voimassa mitä kalastuskortista 1 momentissa on säädetty.

91 § (Ehd. 90 §)

Valtion tulo- ja menoarvioon on vuosittain otettava kalatalouden edistämiseen määräraha, joka vastaa ainakin sitä määrää, minkä kolmen edellisen vuoden aikana kalastuksenhoitomaksun suorittaneiden henkilöiden keskimääräisen lukumäärän ja kulumassa olevan vuoden kalastuksenhoitomaksun suuruuden perusteella laskeen on katsottava kalastuksenhoitomaksuina kertyvän. Tarkoitukseen on kuitenkin myönnettävä vähintään se määrä, mikä kalastuksenhoitomaksuina on kertynyt sen vuoden edellisenä vuonna, jota varten tulo- ja menoarvio on laadittu.

Määrärahasta kullekin kalastuspiirille osoitettu osa käytetään sen vahvistaman käyttösuunnitelman mukaisesti yhdenmukaisin perustein kalastusalueiden ja kalastuskuntien sekä kalastusalan järjestöjen toimesta suoritettavaan kalavesien hoitoon, kalakantojen parantamiseen, valistus- ja neuvontayöhön sekä kalataloutta koskevaan koe- ja suunnittelutoimintaan. Määrära-

Ehdotus

taessa sekä vaadittaessa näytettävä vesialueen omistajalle tai kalastusoikeuden haltijalle taikka sille, jonka tehtävänä on valvoa kysymyksessä olevalla alueella kalastuksesta annettujen säännösten ja määräysten noudattamista.

90 § (Voim. oleva 91 §)

Valtion talousarvioon otetaan kalatalouden valtakunnalliseen ja alueelliseen edistämiseen vuosittain määräraha, joka vastaa ainakin sitä määrää, mikä kolmen edellisen vuoden aikana kalastuksenhoitomaksun suorittaneiden henkilöiden keskimääräisen lukumäärän perusteella kalastuksenhoitomaksuina kertyisi. Tarkoitukseen on kuitenkin myönnettävä vähintään se määrä, mikä kalastuksenhoitomaksuina on kertynyt sitä vuotta edeltävänä vuonna, jota varten talousarvio on laadittu.

91 §

Kalastuksenhoitomaksuina kertyneet varat käytetään kalavesien omistajille kalavesien käytöstä maksettaviin korvauksiin, kalastusalue toiminnan ja kalastusalan järjestöjen toiminnasta, kalatalouden edistämisestä sekä valtiolle maksun kannosta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Jos vesialueen omistajalle 1 momentin mukaan tuleva määrä olisi enintään 200 markkaa, varoja ei jaeta omistajalle vaan annetaan asianomaiselle kalastusalueelle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuihin kalavesien omistajille maksettaviin korvauksiin ja kalastusalueiden toiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen myöntää varat asianomainen maaseu-

Voimassa oleva laki

hasta voidaan myös myöntää avustuksia kalastusalueiden muusta toiminnasta aiheutuviin kuluihin.

93 §

Edellä 92 §:ssä säädetty kieltö ei koske:

1) kalaa tai rapua, jota 37 §:ssä tarkoitettuna maa- ja metsätalousministeriön luvan nojalla saadaan pyytää rauhoitusaikaa tai alinta mittaa koskevasta säännöksestä tai määräyksestä poiketen; eikä

2) kalaa, joka on kasvatettu kalanviljelylaitoksessa, kasvatuslammikossa tai kalanviljelyä varten erotetussa vesistöosassa.

Ehdotus

tuelinkeinopiiri maa- ja metsätalousministeriön vahvistamien perusteiden mukaan. Muihin 1 momentissa mainittuihin tarkoituksiin käytettävät varat myöntää maa- ja metsätalousministeriö ja maa- ja metsätalousministeriön määräämissä rajoissa maaseutuelinkeinopiiri. Kalastusalueita voidaan käyttää apuna jaettaessa varoja vesialueen omistajille.

Maa- ja metsätalousministeriö voi asettaa 1 momentissa tarkoitettujen varojen käyttöä koskevia tulostavoitteita varojen saajille, ei kuitenkaan vesialueiden omistajille.

93 §

Edellä 92 §:ssä säädetty kieltö ei koske:

1) kalaa tai rapua, jota 37 ja 38 §:ssä tarkoitettuna maaseutuelinkeinopiirin luvan nojalla saadaan pyytää rauhoitusaikaa tai alinta mittaa koskevasta säännöksestä tai määräyksestä poiketen; eikä

2) kalaa tai rapua, joka on kasvatettu kalanviljelylaitoksessa, kasvatuslammikossa tai kalanviljelyä varten erotetussa vesistöosassa.

105 §

Jos kalastusoikeuden haltija ei tyydy kalastusoikeuden käytön kieltämistä koskevaan kalastuspiirin päätökseen, päätös on saatettava maa- ja metsätalousministeriön vahvistettavaksi. Kalastuspiirin päätöstä on noudatettava ministeriön vahvistettavaksi saattamisesta huolimatta.

115 §

Kalastusvyöhykkeellä huolehtii kalastuspiirille ja kalastusaluehallinnolle kuuluvista tehtävistä se kalastuspiiri, jonka toimialueen kohdalla kysymyksessä oleva osa kalastusvyöhykkeestä sijaitsee. Sanotun toimivallan osalta katsotaan kalastuspiirien välisen rajan jatkuvan samansuuntaisena kalastusvyöhykkeellä.

119 §

Loheksi luetaan, jollei toisin ole säädetty, myös meritaimen, järvitaimen ja purotaimen eli tammukka.

Maaseutuelinkeinopiirin 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen tyytymätön kalastusoikeuden haltija saa valittaa päätöksestä maa- ja metsätalousministeriön yhteydessä toimivaan maaseutuelinkeinojen valituslautakuntaan. Maaseutuelinkeinopiirin päätöstä on valituksesta huolimatta kuitenkin heti noudatettava.

115 §

Maaseutuelinkeinopiirille ja kalastusaluehallinnolle kuuluvista tehtävistä huolehtii kalastusvyöhykkeellä se maaseutuelinkeinopiiri, jonka toimialueen kohdalla kysymyksessä oleva osa kalastusvyöhykkeestä sijaitsee. Sanotun toimivallan osalta maaseutuelinkeinopiirien välisen rajan katsotaan jatkuvan samansuuntaisena kalastusvyöhykkeellä.

119 §

Loheksi luetaan, jollei toisin säädetä, myös meritaimen, järvitaimen ja purotaimen eli tammukka sekä kirjolohi.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

129 §

Tällä lailla kumotaan:

1) 28 päivänä syyskuuta 1951 annettu kalastuslaki (503/51);

Mitä 1 momentin 1 kohdassa on säädetty, ei koske Inarin, Enontekiön ja Utsjoen kuntien aluetta, joiden osalta kalastuslaki (503/51) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen jää edelleen voimaan.

(4 momentti kumotaan)

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .

Tenojoen kalastuspiirin sivuvesistöjen kalastussäännöstä annettu asetus (405/90) jää kalastuslain (503/51) kumoamisesta huolimatta edelleen voimaan ja sovellettavaksi.

Ennen tämän lain voimaantuloa kertyneisiin pilkintämaksuihin sovelletaan aikaisempaa lakia ja sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä.

Ennen tämän lain voimaantuloa aikaisempien säännösten nojalla myönnetyt luvat jäävät voimaan lupaehtojen mukaisesti.

Ennen tämän lain voimaantuloa järjestäytyneiden kalastusalueiden on vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta lukien esitettävä maaseutuelinkeinopiirin vahvistettavaksi tämän lain mukaiset ohjesäännöt.

Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kunnissa asuvilla on vuoden 1998 loppuun saakka lupa käyttää aikaisemmin hankkimaansa laillista pyydystä, joka on kalastuslain (286/82) tai sen nojalla annetun säännöksen tai määräysten vastainen.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöön panemiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin.

Asetus

kalastusasetuksen muuttamisesta

Maa- ja metsätalousministerin esittelystä
kumotaan 30 päivänä joulukuuta 1982 annetun kalastusasetuksen (1116/82) 29 ja 57 §, sekä
muutetaan 4 §, 10 §:n 4 momentti, 12 §:n 1 momentti, 14 §:n 2 momentti, 26 §:n 1 momentti, 30, 31 ja 45 §, 46 §:n 2 momentti, 52, 53 ja 55 §, seuraavasti:

4 §

Onkimisena, jota tarkoitetaan kalastuslain 8 §:n 1 momentissa, pidetään sellaista kalastusta, jota harjoitetaan vavalla, jossa ei ole heitokalastukseen soveltuvaa kelaa ja jossa vapa tai siima on onkijan kädessä tai käden ulottuvilla eikä vieheenä ole pilkki, uistin, perho tai muu keinotekoinen laite.

Onkimisena, jota tarkoitetaan kalastuslain 88 §:ssä, pidetään sellaista onkimista, jota harjoitetaan onkijan kädessä tai välittömästi käden ulottuvilla olevalla kelattomaan vapaan kiinnitetyllä siimalla, koholla ja yksihaaraisella koukulla varustetulla ongella. Koukkuna tai koukun lisäksi vieheenä ei saa käyttää pilkkiä, uistinta, perhoa tai muuta keinotekoisia laitteita. Syöttinä voi olla mato, toukka tai muu luonnollinen syötti.

10 §

Maaseutuelinkeinopiiri voi kalastusalueen esityksestä myöntää poikkeuksia edellä tässä pykälässä säädetystä kiellosta.

12 §

Kalastus atraimella, harppuunalla tai niihin verrattavalla terällä, koukulla tai kärjellä varustetulla välineellä samoin kuin tulta tai valoa käyttäen haavilla on kielletty lohi- tai siikapiitoisessa joessa, koskessa ja virtapaikassa sekä, jollei kalastusalue toisin määrää, huhtikuun 15 päivän alusta kesäkuun 20 päivän loppuun muissakin vesissä.

14 §

Jos kalastusalue on kalastuslain 32 §:n nojalla määrännyt, että pyydysten pienin sallittu

silmäkoko on 1 momentissa säädettyä suurempi tai pienempi, on päätöksestä välittömästi ilmoitettava maaseutuelinkeinopiirille.

26 §

Johtokunnan esimiehen ja varaesimiehen tultua valituiksi on heidän nimensä ja postiosoitteensa viipymättä ilmoitettava maaseutuelinkeinopiirille, asianomaiselle poliisipäällikölle sekä sille kalastusalueelle, jonka alueella kalastuskunta toimii.

30 §

Kalastuslain 73 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja järjestöjä ovat sellaiset kalastajaseurat ja kalastajaliitot, jotka ovat rekisteröityjä yhdistyksiä ja ovat Kalatalouden Keskusliitto ry:n tai Suomen Ammattikalastajaliitto ry:n jäsenjärjestöjä.

Kalastuslain 73 §:n 1 momentin 5 kohdassa mainittuja järjestöjä ovat Suomen Kalamiesten Keskusliitto-Finlands Fritidsfiskarnas Centralförbund ry:n, Suomen Metsästäjä- ja Kalastajaliitto ry:n sekä Suomen Urheilukalastajainliitto ry:n alueelliset järjestöt, jotka ovat rekisteröityjä yhdistyksiä.

31 §

Kalastusalueen on toimitettava maaseutuelinkeinopiirille jäljennös käyttö- ja hoitosuunnitelmasta. Kalastusalueen tulee lisäksi ilmoittaa maaseutuelinkeinopiirille hallituksensa puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä isännöitsijän nimet ja postiosoitteet.

45 §

Maaseutuelinkeinopiirillä on oikeus, milloin siihen on erityistä syytä, sallia yksittäistapauksissa poikettavaksi tämän luvun säännöksistä.

46 §

Kalastuslain 93 §:ssä tarkoitetun merkitsemisen suorittaa sillä paikkakunnalla, missä saalis myydään tai mistä se lähetetään, poliisipäällikkö tai hänen määräämänsä henkilö maa- ja metsätalousministeriön antamia ohjeita noudattaen sekä maaseutuelinkeinopiirin toimittamia merkitsemisvälineitä käyttäen. Merkintä tehdään kuljetus- tai myyntilaatikkoon. Merkitsemisestä on sitä pyytäneen suoritettava maa- ja metsätalousministeriön määräämä maksu, joka on enintään 200 markkaa laatikolta.

52 §

Kalastuksenhoitomaksu suoritetaan maa- ja metsätalousministeriön postisiirtotilille. Kalastuskortiksi katsotaan sellainen kuitti maksun suorittamisesta, josta ilmenee se henkilö, jonka puolesta maksu on suoritettu.

53 §

Kalastuslain 88 §:ssä säädetty velvollisuus kalastuksenhoitomaksun suorittamiseen koskee jokaista 18 vuotta täyttänyttä henkilöä, joka on

välittömästi osallisena pyyntitapahtumaan. Kalastuksenhoitomaksua ei peritä niiltä henkilöiltä, jotka ovat pyynnissä mukana ainoastaan apuhenkilöinä osallistumatta pyyntivälineiden käsittelyyn pyyntitapahtuman yhteydessä.

Alle 18 vuotiaan, joka kalastuslain 88 §:n nojalla on oikeutettu harjoittamaan kalan tai ravun pyyntiä kalastuksenhoitomaksua suorittamatta, tulee tarvittaessa luotettavasti osoittaa ikänsä.

55 §

Kalastusalueen on ilmoitettava kalastuslain 26 §:n 2 ja 4 momentin, 32 §:n 2 ja 3 momentin, 35 §:n 2 momentin, 37 §:n 2 momentin, 43 §:n 1 momentin ja 46 §:n 2 momentin nojalla tekemistään päätöksistä asianomaiselle maaseutuelinkeinopiirille ja poliisiviranomaiselle. Maaseutuelinkeinopiirin on ilmoitettava kalastuslain 37 §:n 1 momentin ja 38 §:n nojalla tekemistään päätöksistä asianomaisille kalastusalueille ja poliisiviranomaisille.

Tämä asetus tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 _____ .

